

GLASILO SZDL OBČINE KAMNIK

Kamniški občan

ŠT. 20 LETO 18

10. DECEMBER 1979

CENA 3 DIN

Center usmerjenega izobraževanja odprt

Pred praznikom republike smo v naši občini slavili pomembno delovno zmago, ki jo lahko štejejo med najpomembnejše dosežke pri nadaljnjem razvoju šolstva. Na prigrizni slovesnosti, ki so se je udeležili predstavniki družbenopolitičnega življenja naše občine in jo popestrili mladi s svojim nastopom, smo namreč odprli prvo stopnjo izobraževalnega centra Rudolfa Maistra, ki ga bomo prihodnje leto, ob sofinanciranju republiške izobraževalne skupnosti – ta je namreč na osnovi potrjenega programa usmerjenega izobraževanja, ki ga je pripravila posebna komisija pri našem izvršnem svetu, namenila za dokončanje centra 254 starih milijonov dinarjev – dokončali.

Slavnostni govornik na slovesnosti je bil Franc Svetelj, sekretar medobčinskega sveta ZKS za ljubljansko regijo, ki je v svojem govoru poudaril pomen nove pridobitve, spregovoril pa tudi o pomembnih nalogah, ki nas čakajo pri prehodu na usmerjeno izobraževanje.

»Naredili smo velik korak naprej pri uresničevanju srednjeročnega programa razvoja kamniške občine za obdobje 1976–1980 na področju izobraževanja in uresničili večji del programa, ki so ga sprejeli občani z referendumom o krajevnem samoprispevku marca 1976 leta, ko so se odločili, da polovico 2% krajevnega samoprispevka namenijo gradnji šolskega centra, polovico pa za financiranje programov krajevnih skupnosti. Pravzaprav je bilo to le nadaljevanje že decembra leta 1973 začete akcije, ko so se delovni ljudje v organizacijah združenega dela z referendumom odločili, da bodo za gradnjo šolskih in otroškovarstvenih ustanov prispevali iz svojega dohodka 0,8% od bruto osebnih dohodkov,« je dejal slavnostni govornik in nadaljeval:

»Zavestna odločitev občanov in delovnih ljudi, da z lastnimi sredstvi zagotovijo podlago za nadaljnji razvoj poklicnega usposabljanja in izobraževanja v občini je omogočila, da smo lahko za Dan mladosti 1977 položili temeljni kamen in da smo danes bogatejši za 2700 m² oz. 28 novih učilnic, kar je več kot polovica površine vseh naših dosedanjih učilnic v občini. Zato lahko trdimo, da ta objekt pomeni doslej največjo pridobitev kamniškega šolstva, v katerega so naši delovni ljudje in občani vložili blizu 7 milijard starih dinarjev.

V njem je ta trenutek našlo mesto 556 učencev gimnazije, pedagoške gimnazije in oddelkov poklicne in srednje administrativne šole, od tega 194 iz domačske občine, 45 iz ljubljanskih občin. Prek delavske univerze se bo v okviru izobraževalnega centra letos izobraževalo ob delu 323 delavcev, prek 600 občanov pa bo nabiralo svoje znanje prek različnih izobraževalnih tečajev in seminarjev.

To pomeni, da je izobraževalna dejavnost v tem centru že na samem začetku preseгла okvire občine, in da se s svojimi izobraževalnimi oblikami že vrača v združeno delo.

Prav sedaj, ko smo sredi oblikovanja novih srednjeročnih razvojnih usmeritev na vseh ravneh, se moramo v združenem delu čim bolj konkretno dogovoriti, kakšne kadre in koliko delavcev posameznih poklicev bomo potrebovali v naslednjem petletnem oziroma desetletnem obdobju.

Če se moramo o kakšnem izmed skupnih interesov dogovarjati in dogovoriti na ravni medobčinskega sodelovanja, potem je to prav gotovo usmerjeno izobraževanje. Če govorimo o usmerjenem izobraževanju, potem obsega posameznih izobraževalnih usmeritev ne smejo več določati zmogljivosti posameznih šol, pač pa predvsem potrebe združene dela.

Z izgradnjo prve faze šolskega centra smo naredili šele prvi korak v ustvarjanju pogojev za preobrazbo šolstva.

Pred nami so konkretni dogovori glede oblikovanja bodoče mreže šol usmerjenega izobraževanja v republiki. Pri tem bo potreben tvoren in strpen dogovor o racionalni organiziranosti šolskih centrov, enot in dislociranih oddelkov, pri čemer bo seveda treba upoštevati policentrično usmeritev našega razvoja. Nesprejemljivo in družbeno škodljivo bi bilo vsako zapiranje v občinske meje, in pojavi lokalizma z zahtevami, da se v vsaki občini izobražujejo vsi potrebni poklici itd. Prav tako nesprejemljive pa bi bile težnje po koncentraciji šol v republiškem središču.

Prav je, da je ob tej priliki spomnimo, da smo leta 1976 v občinski srednjeročni plan poleg programa gradenj šolskih ustanov zapisali tudi tole:

»Z novim centrom za usmerjeno izobraževanje se bodo zelo povečale prostorske možnosti za usmerjeno izobraževanje, vzporedno pa moramo v Kamniku, skupaj z občino Domžale, opre-

deliti potrebe gospodarstva po kadrih in možnosti izobraževanja.«

Šolski center Rudolfa Maistra, ki ga danes odpiramo, pomeni dragoceno darilo naši sedanji in bodočim generacijam, ob 750-letnici Kamnika in ob letošnjih partijskih jubilejih in jubileju SKOJ, pomeni pa hkrati naš največji prispevek k počastitvi rojstnega dne naše republike, je strnil svoje misli Franc Svetelj in zaželel učencem in pedagogom uspešno delo v novih prostorih.

Zadovoljiva preskrba

Pomanjkanje nekaterih izdelkov široke potrošnje tudi naše občine ni obšlo, a skromna primerjava bi pokazala, da nas še zdaleč ni tako presenetilo kot marsikatero drugo občino. Nedvomno tudi zato, ker v občini že vse leto posebno pozornost namenjamo prav preskrbi prebivalstva z osnovnimi živili in ostalim blagom, saj je izvršni svet o preskrbi že nekajkrat razpravljal in sprejel več učinkovitih ukrepov, dosledni smo pri blagovnih rezervah za izjemne razmere, ki jih povečujemo tudi za enomesečno zalogo mesa.

Tako kot v vseh slovenskih občinah je tudi naš izvršni svet posredoval republiškemur komiteju za tržišče in cene poročilo o problemih preskrbe, ki v naši občini

nastajajo predvsem pri preskrbi s kavo in pralnimi praški, medtem ko je preskrba z ostalimi izdelki zadovoljiva.

Nakupovalna mrzlca je sicer zajela tudi našo občino, vendar osnovnih živil, kot so moka, sladkor, olje in še nekatera ni primanjkovalo. Občasno se pojavljajo le težave pri preskrbi z mlekom, predvsem alpskim, za katerega manjka embalaže. Zadovoljni pa ne moremo biti s preskrbo s tehničnim blagom.

Preskrba z mesom ni kritična, zlasti pred prazniki v prodajalnah ni manjkalo ne mesa in ne mesnih izdelkov. Pomanjkanje pralnih praškov smo v občini nekoliko ublažili s sklepom izvršnega sveta, ki je dovolil intervencijsko prodajo 4,8 ton pralnih praškov konec novembra, že pred

tem pa intervencijsko prodajo bele moke.

Poleg inšpekcijskih služb, ki poostreno spremljajo preskrbo prebivalcev, so v Kočni, ki je nosilec preskrbe v občini, imenovali poseben odbor za preskrbo. Ta

po potrebi ukrepa in sodeluje z izvršnim svetom, inšpekcijskimi službami, odgovornimi službami pri občinskem upravnem organu in s komercialno koordinacijo v sklopu sozda ABC Pomurka.

JANA TAŠKAR

• S seje predsedstva OK SZDL

Uspešno leto

Predsedstvo občinske konference SZDL je ugodno ocenilo gospodarjenje v letošnjem letu, saj so rezultati, ki jih dosega kamniško gospodarstvo nad vsemi pričakovanji. Pokazalo se je, da je bil plan za leto 1979 realen, čeprav so bile napovedi ob sprejemanju tega plana zelo pesimistične. Tudi podatek, da je naša občina po narodnem dohodku napredovala iz 22. mesta v letu 1977 na 17. mesto v letu 1978, kažejo, da se je kamniško gospodarstvo šele začelo zavedati svojih razvojnih možnosti.

Tudi plan gospodarjenja za prihodnje leto je načrtan na realnih osnovah, seveda pa bo potrebno začeti z izvajanjem nalog tega plana na začetku leta, da bo lahko uresničen.

Splošna ocena predsedstva OK SZDL je, da je moč doseči dobre rezultate v gospodarstvu samo z odgovornim in doslednim obnašanjem pri izvajanju nalog. Kljub dogovarjanju in sprejemanju ukrepov se dogaja, da posamezni organi ali celo posamezniki svojih nalog ne opravijo in tako preprečijo realizacijo planiranih nalog. Temu vprašanju morajo družbenopolitične organizacije tudi v prihodnje posvetiti veliko pozornost.

Predsedstvo je razpravljalo tudi o občinskem glasilu Kamniškem občanu. Ugotovljeno je bilo, da je Kamniški občan v letu dni kot štirinajstodnevnik kljub kadrovskim težavam v tem obdobju svojo nalogo izpolnil. Kot štirinajstodnevnik je postal mnogo bolj aktualen, obenem pa je z delegatsko prilogo v veliko pomoč pri delu skupščine, medtem ko so skupščine samoupravnih interesnih skupnosti te še premalo poslušujejo.

Ob tem je predsedstvo razpravljalo in sprejelo tudi predlog programa dela Kamniškega občana za naslednje leto in predlog samoupravnega sporazuma o financiranju v letu 1980.

Spregovorili so tudi o akciji NNNP-79. Po mnenju predsedstva in štaba, ki je akcijo vodil, je ta povsem uspela. Glede na to, da je bila to najbolj množična akcija v preverjanju naše obrambne in samozaščitne organiziranosti, so se pojavile določene pomanjkljivosti, ki jih bo treba v prihodnje odpraviti, vendar na potek vaje niso vplivale. Akcija je pokazala, da smo pripravljeni sodelovati in opraviti svoj del nalog v ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. Žal se kaže samo v vajah, medtem ko v vsakdanjem življenju dostikrat na to pozabimo.

JOŽE ZAGORC

75 let Stola

Dan republike so s slovesnostjo, ki je zaključila tudi vrsto delovnih in samoupravnih zmag kolektiva ob 75-letnici obstoja, proslavili tudi delavci Stola. Na zaključni prireditvi ob jubileju delovne organizacije so se jim pridružili predstavniki družbenopolitičnega življenja republike in občine, poslovni sodelavci in drugi gostje, dragoceno priznanje, red dela z rdečo zastavo, s katerim je delovno organizacijo odlikoval predsednik republike Josip Broz Tito, pa jim je izročil Tone Bole, član predsedstva SR Slovenije, ki je bil tudi slavnostni govornik.

O zagnani in revolucionarni poti Stola, v katerem združuje delo največ delavcev v naši občini, je najprej spregovoril direktor Vinko Gobec, ki je posebej poudaril pomembna obdobja te tovarne: njeno ustanovitev, napredno in revolucionarno gibanje pred drugo svetovno vojno, obdobje povojne obnove, petde-

seto leto, ko so tovarno prevzeli v upravljanje delavci, in bližnjo preteklost, v kateri so novi zakonski dokumenti še dogradili položaj delavca v združenem delu.

Slavnostni govornik Tone Bole pa je najprej poudaril, da obletnica Stola ni jubilej strojev in objektov, ampak zgodovina delavcev kamniškega Stola, saj so ti z naprednimi idejami in dejanji že pred vojno vzpodbujali revolucionarno gibanje tudi izven tovarne. Delavci Stola so se med prvimi vključili v vrste Dupliške čete ob začetku oborožene vstaje, je poudaril Tone Bole ter v nadaljevanju nanizal uspehe, zaradi katerih so prejeli visoko odlikovanje. Delovni kolektiv Stola namreč samoupravno in angažirano uresničuje določila zakona o združenem delu. Pregled dohodka, osebnih dohodkov in lastnih sredstev pri novih naložbah kaže, da v delovni organizaciji dobro gospodarijo. Hkrati so se znali pravilno usmerjati v nove proizvode, poiskati prave izhode

iz gospodarskih težav, uspešno usmerjajo izvoz, zgledno pa je tudi sodelovanje delovne organizacije s krajevno skupnostjo.

Tone Bole je spregovoril tudi o gospodarskem položaju, o nalogah, ki čakajo naše gospodarstvo v prihodnjem obdobju, ko bomo potegnili črto pod uresničene planske naloge tega srednjeročnega obdobja in sprejeli nove za prihodnje petletno obdobje. Pomanjkljivosti doslej nismo uspešno odpravljali, je menil, zato se bomo morali krepko spopasti s preskromno stabilizacijo, z visoko inflacijo in tudi z velikim deficitom v zunanjetrговinski menjavi. Tudi v Stolu, je menil Tone Bole, bodo morali izvozne mreže še razširiti, saj je zdaj njihov izvoz usmerjen predvsem v ZDA in na zahodna tržišča, preskromno pa nastopajo v deželah v razvoju.

Na slovesnosti so podelili posebno priznanja dvainštiridesim poslovnim partnerjem Stola ter poslali pozdravno pismo predsedniku republike Titu. Kulturni program so več kot uspešno izpolnili Slovenski oktet in igralec Boris Kralj.

J. T.

Jubilejni koncert Solidarnosti

V petek, 14. decembra bo v dvorani kina Dom ob 19.30 jubilejni koncert moškega in ženskega pevskega zbora delavske kulturnega društva Solidarnost, ki v letošnjem letu praznuje šestdesetletnico obstoja. Ob tej priložnosti bodo podelili društveno priznanje enemu od še živčih ustanovitelju društva, Ivanu Maliju iz Podgorja pri Kamniku.

Pevci Solidarnosti so se sicer letos že predstavili na vrsti slovesnosti in tudi na svečani akademiji, ki je bila aprila in so na njej predstavili tudi ostale dejavnosti društva. Ob svojem jubileju pa je delavsko kulturno društvo Solidarnost, ki je ne le šest desetletij združevalo ljubitelje pesmi, igrane in pisane besede ter drugih dejavnosti, ampak je bilo sestavni del revolucionarnega gibanja na Slovenskem, izdalo tudi brošuro, v kateri se naši družbenopolitični delavci spominjajo časa, ko so se srečevali s člani društva ali sodelovali v njegovih vrstah.

»Sprva me je spravila v zadrego želja urednikov spominske publikacije, da naj bi se spomnila okoliščin, v katerih sem bila povezana s kamniško solidarnostjo,« je zapisala tovarišica Vida Tomšič. »Ob spominih tovarišice Marice Brejčeve, Viktorja Avblja-Rudija, Romana Potočnika in ob pregledovanju spominskega gradiva pa so vse bolj oživljali obrisi tistega časa in tega ali drugega dogodka. Res je, da človek ni povsem siguren glede posameznih dni in letnic. Vendar so podrobnosti manj važne od samega bistva tistega obdobja, do dejstva, da smo se v tistih odločilnih letih pred fašistično okupacijo komunisti in zavedni antifasisti s pomočjo ilegalne organizacije vse trdneje povezovali med seboj širom po Sloveniji in Jugoslaviji z delavci in študenti, z delovno inteligenco in delovnimi kmeti.«

Svoje spomine so v brošuro prispevali tudi Viktor Avbelj, France Klopčič, Roman Potočnik, Marica Brejc, dr. Bratko Kreft, o današnjem moškem pevskega zboru je nekaj misli nanizal Janez Maleš, o ženskem zboru pa Drago Spruk.

Slovesnosti so se udeležili predstavniki družbenopolitičnega življenja republike in občine

• Kako bomo delali v prihodnjem srednjeročnem obdobju

Še več delikates

V kamniški Eti smo tokrat potrkali na vrata, da bi tako kot v tistih organizacijah združenega dela, ki smo jih doslej že obiskali, spregovorili o uresničevanju planskih dokumentov v tem srednjeročnem obdobju ter o tem, kako bodo delali v naslednjem petletnem planskem obdobju.

Enovite delovne organizacije Eta najbrž ni treba posebej predstavljati, saj jo poznamo po njenih izdelkih, ki jih cenijo po vsej naši domovini in tudi v tujini. Specializirani so namreč za predelavo vrtnin, v proizvodnem programu pa imajo tudi nekaj specialitet. Letos bo njihova proizvodnja že preseгла deset tisoč ton, in kar 6 odstotkov fizičnega obsega proizvodnje bodo izpolnili z njihovo gorčico, ki je ena najbolj znanih delikatesnih izdelkov. Sledijo ji šampinjoni, polži in olive, znana pa so tudi njihova pripravljena jedila kot so poljne paprike in sarma. Ob koncu leta naj bi njihova realizacija znašala dvaindvajset starih milijard oziroma skoraj 25 odstotkov več kot lani. Kljub precej povečanemu fizičnemu obsegu proizvodnje in realizaciji, pa dohodek vodnje in realizaciji, pa dohodek verjetno ne bo večji kot lani – stroški proizvodnje namreč tudi v tej delovni organizaciji hitro rastejo, cene njihovim izdelkom pa se že od leta 1977 niso spremenile.

Če bi uspehe tega 360-članskega kolektiva – poleg obrata oziroma samoupravne enote v Kamniku imajo svoj obrat še v Mengšu, specializiran je za proizvodnjo kvasa ter predelavo rdeče pese in zelja – primerjali s planskimi nalogami za to srednjeročno obdobje, bi na prvi pogled menili, da niso najboljše delali. Resnica pa je drugačna, kajti njihovi cilji za to obdobje so bili nekoliko preoptimistično zastavljeni. Ob 6,6 odstotni rasti zaposlovanja se bo fizični obseg v teh petih letih povečal za 12 odstotkov, izvoz pa bo kar šestkrat večji kot leta 1975. Merilo dobrega gospodarjenja pa je seveda tudi rast akumulacije, ki se povečuje za deset odstotkov. Do konca srednjeročnega obdobja bodo uresničili tudi načrtovane naložbe, ki so bile usmerjene predvsem v modernizacijo proizvod-

nje. Kmalu bo dokončano tudi novo regalno skladišče in tako bo edina naloga, ki jo bodo prenesli v prihodnje petletno obdobje gradnja obrata družbene prehrane, ki jo načrtujejo skupaj s Svi-lanitom. S to delovno organizacijo sploh lepo sodelujejo, saj so uredili tudi skupno čistilno napravo in skupno ogrevanje.

• Leta 1948 je Eta proizvedla 91 ton marmelade, 6 ton sadnih sirupov, 13 ton gorčice, tonno kompota z desetimi sezonskimi delavci.

Na osnovi temeljite analize sedanjega gospodarjenja, pravijo v delovni organizaciji, smo zastavili usmeritve za prihodnje obdobje – o elementih se zdaj že dogovarjamo v okviru naše poslovne skupnosti. Prav to usklajevanje naj bi izključilo podvajanje zmogljivosti tovarn v naši branži. Sicer pa v Eti načrtujejo 6,7 odstotno rast fizične proizvodnje s čemer naj bi njihova proizvodnja leta 1985 znašala 16500 ton proizvodov. Ker je predelava vrtnin vezana na sezono, bodo v prihodnjem obdobju še več pozornosti namenili delikatesnim izdelkom, s katerimi imajo več

• Leta 1950 so se v Živilsko industrijo Kamnik združile Eta, tovarna gorčice in konzerv Kamnik, tovarna kvasa Mengeš in tovarna testenin Šmarca.

možnosti za prodajo na tujem trgu, hkrati pa bodo s tem zaposlili proizvodnjo v nesezonskih mesecih. Trdo so zastavili tudi rast akumulacije, saj načrtujejo, da bodo več čistega dohodka namenili za razširjeno reprodukcijo kot za osebne dohodke. Z vso pozornostjo načrtujejo tudi

izvoz, medtem ko naj bi uveljavljali. In da bi nalogo čim prej uresničili, se že dogovarja s kmetijsko zadrugo v Radljah gojenju šampinjonov, ki jih zdaj pretežno uvažajo. Naložba sicer ne bo velika, tudi proizvodnja naj bi ne bila večja od 200 ton, za začetek je to kar dovolj. Z poslovanje bo skromnejše kot doslej, saj naj bi se do leta 1985 število zaposlenih povečalo za 3,5 odstotka – ob pomanjkanju delovne sile, s katerim se srečujejo že zdaj, se bodo seveda trudili za še hitrejšo modernizacijo proizvodnje in za ustvarjanje boljših delovnih pogojev.

Poleg obrata družbene prehrane naj bi v srednjeročnem obdobju zgradili še nove prostore za industrijsko trgovino, s čimer bodo lahko razširili tudi laboratorij ter pridobili nekaj prostora

• Leta 1963 je bilo v delovni organizaciji 66 zaposlenih, tega leta so ukinili proizvodnjo testenin in odprli novi obrat ETE Kamnik. Proizvodnja je takrat znašala 1120 ton.

kov za proste aktivnosti delavcev, saj so med njimi uspešno kegljači, šahisti, strelci in igralci tenisa.

Administrativni ukrepi so najbrž potrebni zaradi nedisciplin, koristni pa niso, razmišljajo delovni organizaciji ter kritični dodajajo, da tudi sami še niso uspeli navezati dohodkovnega povezovanja s proizvajalci vrtnin. Poskušali so sicer že, pravega uspeha ni bilo, tako ostaja zagotavljanje surovin in samoupravnih sporazumih s proizvajalci zelje in deloma rdečo peso) ter ostalih republikah, saj na primerno papirko dobivajo tudi Makedonije.

**DOPISUJTE
V
KAMNIŠKI
OBČAN**

Naslednja številka Kamniškega občana bo izšla 24. decembra, prispevke zanj pa pošljite do 18. decembra.

Slavnostni govornik Tone Bole, član predsedstva SR Slovenije, je spregovoril o težavah na gospodarskem področju

Za svoj prispevek k doseženim uspehom Industrije pohištva Stol so bili odlikovani tudi delavci:

KOTNIK Mavricij, SAJOVIC Anton
red dela z zlatim vencem;

ŠTEFULA Dušan, ŽAGAR Dominik
red zaslug za narod s srebrno zvezdo;

ADAMIČ Marjan, ANDREJAŠ-HROVAT Marija, BAVDEK Jože, BENDA Slavko, BURJA Franc, BURJA Ludvik, FLIS-ZARNIK Marija, JAZBINŠEK-BERLEC Rozalija, KEPIC-ZORMAN Cecilija, KRUŠNIK-HRIBAR Hilda, KRZMAR Franc, LESKOŠEK Janez, MAJDIČ Milan, OSE-NAR-VEZOČNIK Eliza, PESTOTNIK Jože, PETERC Mavricij, PODBEVŠEK Franc, PODBEVŠEK-POVHE Ema, POHLIN Janez, SPRUK Franc, SUHADOLC Rado, VAVPETIČ-ROZMAN Ivanka, VAVPOTIČ Konrad, ZORMAN Franc

red dela s srebrnim vencem;

BLAZINCIČ Ivan, ERCE Jože, HOMŠAK Drago, IRTKLEMENC Nada, JONTEZ-GOLOB Ivanka, KERN-KOČAR Franciška, KOGEJ Janko, MAREN Henrik, OCVIRK Vinko, OREŠNIK Valentin, ZEILHOFER-GASPERLIN Marija, ZORE-HACE Franciška, ZUPIN Jože
z medaljo dela.

Z visokim priznanjem sta odlikovana še dva občana Kamnika: Rajko SVETEK z redom dela z zlatim vencem za izredno uspešno delovanje na področju sodstva v Kamniku in aktivno družbenopolitično delo.

Jožica POLJANŠEK z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo za tridesetletno uspešno delo v družbenopolitičnih organizacijah:

Kamnik – najprizadevnejši turistični kraj

Na kratko smo že poročali, da je Kamnik ob letošnjem 27. gostinsko turističnem zboru Slovenije, ki je bil od 5.–7. novembra 1979 v Ljubljani, prejel dve pomembni priznanji.

Republiški odbor sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije in organizacijski odbor Gostinske turistične zbornice Slovenije sta občinski skupščini Kamnik podelila plaketo z diplomom za prospekt Kamnika.

Turistična zveza Slovenije pa je kamniškemu turističnemu društvu podelila priznanje za prvo mesto, ki ga je Kamnik dosegel kot najbolj prizadeven turistični kraj v SR Sloveniji v letu 1979.

V obrazložitvi, ki jo je ob podelitvi priznanja podal Leopold Krese, predsednik Turistične zveze Slovenije, je rečeno, da Kamnik že trideset let uspešno kljubuje vsem negativnim sopotnikom napredka. Pri tem je mišljeno domiselno in pretehtano ohranjanje stare arhitekture ter splošen videz mesta, ki se je za nadvse častljivo obletnico nališpalo, ne da bi se pri tem porušilo ravnotežje med starim in novim.

Posebej je bilo poudarjeno tudi reševanje prometne zagate, ki jo v Kamniku rešujemo v skladu z ohranjanjem mestnega jedra, kar je nedvomno vredno vseh priznanj in posnemanja. Pri tem je mišljena predvsem gradnja nove obvoznice.

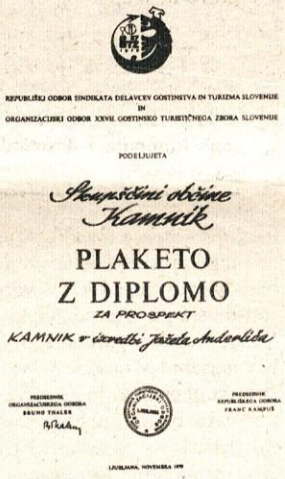
Podeljena priznanja so prav gotovo rezultat letošnjih vsestranskih prizadevanj vseh družbenih dejavnikov v občini, da bi v jubilejnem letu Kamnik dobil čim lepšo po-

dobo in da bi s številnimi kvalitetnimi prireditvami, ki se vrstijo vse letošnje leto, popestrili družbeni in kulturni utrip Kamnika. Letos se bo namreč v občini zvrstilo okrog sto družbenopolitičnih, kulturnih, športnih in turističnih prireditev, ki so pritegnile veliko udeležencev od blizu in daleč. Naj omenimo samo zelo uspešne Dan narodne noše, ki je pritegnil rekordno število udeležencev in gledalcev.

Poleg urejanja pročelij starih hiš v mestu, ki se jih z veliko zavzetostjo lotevajo tako zasebniki kot upravljalci poslovnih in drugih zgradb, smo pričali tudi vse večjo pozornost pri urejanju gostinskih lokalov na območju občine.

Kamniško turistično društvo je letos založilo več novih barvnih razglednic z motivi Kamnika in okolice, s čimer je vsaj delno zapolnila nekaj letno praznino na tem področju.

Ker je prospekt Kamnika, ki ga je izdala občinska skupščina pred desetimi leti

(1969) že zdavnaj pošel, se je odbor za proslavo 750-letnice Kamnika pri Skupščini občine Kamnik odločil, da v jubilejnem letu izda nov prospekt Kamnika.

Prav je, da v Kamniku z doseženim razvojem na področju turizma in gostinstva še nismo zadovoljni in da se zavedamo dela, ki nas še čaka. Vendar je tudi res, da smo v jubilejnem letu storili korak naprej; tudi v zavesti občanov, da je vredno skrbeti za lepši izgled mesta in naselij ter za čistejšo okolje, v katerem živimo. Naj bo letošnje priznanje spodbuda, da si bomo še bolj prizadevali Kamniku ponovno pridobiti sloves enega najlepših turističnih krajev v Sloveniji, ki ga je to staro mesto pod planinami nekoč že uživalo.

FRANC SVETELJ

Živahna razprava v občinski skupščini

V začetku meseca so se na skupnem zasedanju zbrali delegati vseh treh zborov naše občinske skupščine. Pozornost delegatov je bila seveda usmerjena predvsem v analizo uresničevanja resolucije družbenoekonomskega razvoja občine v letošnjem letu in resolucijo za prihodnje leto, ki je hkrati zadnje leto tega srednjeročnega obdobja.

Očitno so v delegacijah pred zasedanjem zborov o predlaganih dokumentih – sprejeli naj bi jih na skupnem zasedanju konec

meseca – živahno in tvorno razpravljali, saj je bila tudi razprava na skupnem zasedanju zborov dokaj živahna. Delegati resda niso govorili o uspehih v letošnjem letu – poleg številnih novih pridobitev se lahko pohvalimo tudi z doslednim uresničevanjem zastavljenih ciljev, ki so bili očitno realno načrtovani – ampak predvsem o razvoju občine v prihodnjem letu. Pripombe in predlogi posameznih samoupravnih okoliš so se nanašali predvsem na predvideno rast zaposlovanja, na

določnejšo opredelitev izvoza in usmeritev v izboljševanje tehnologije, na rast cen in neustrezno razporejanje deviz. Nekatere pripombe in predloge so naši delegati že posredovali v republiški skupščini, nekatere bomo še vnesli v predlagane dokumente, nekateri pa bodo dobili svoje mesto med ukrepi, ki jih bo tako kot lani hkrati z resolucijo družbenoekonomskega razvoja občine predložil izvršni svet in ki bodo zavezovali vse nosilce planiranja za uresničevanje začrtanih nalog.

Bomo dočakali ustrezen sanacijski program?

Že pred pol leta so na seji našega izvršnega sveta zavrnili sanacijski program delovne organizacije Golfturnist za sanacijo težkega gospodarskega položaja v tozdu Hoteli in žičnice Kamnik. Vendar tudi dodatni ukrepi, ki so jih dodali k sanacijskemu programu ne ustrezajo, tako da so na seji izvršnega sveta v začetku decembra čas za dokončen dogovor o sanaciji tega tozda podaljšali še za deset dni.

Do takrat naj bi se v sozdu Sap-Viator dokončno odločili, ali bodo sanirali žičnico na Veliko planino, da bo spet obratovala. Hkrati naj se dokončno opredelijo o predlogu našega izvršnega sveta, da se lahko njihove temeljne organizacije, ki so pokrivale izgubo v preteklih letih v tozdu Hoteli in žičnice, vključijo v interesno skupnost Velika planina brez obveznosti, če bodo odpisale premostitvena posojila z

obrestmi vred. Na seji so namreč znova ponovili, da interesne skupnosti ni mogoče ustanoviti, če žičnica na Veliko planino stoji in če za tozdu Hoteli in žičnice ne bo sprejet ustrezen sanacijski program, ki bo temeljno organizacijo postavil na trdnjše gospodarske temelje. V interesni skupnosti naj bi reševali le nove naložbe.

Sicer pa je naš izvršni svet že pripravil predlog, s katerimi naj bi v okviru občine pomagali pri sanaciji te temeljne organizacije; odpisali naj bi jim posojila iz občinskih sredstev, delno pokrili letošnjo izgubo iz občinskega sklada skupnih rezerv jih oprostili plačevanja davka na promet z alkoholnimi pijačami in davka od osebnih dohodkov ter združevanja sredstev po samoupravnih sporazumih za komunalno dejavnost, za pospeševanje kmetijstva in še nekatere. Začeli pa bodo

tudi politično akcijo za ustanovitev interesne skupnosti Velika planina, saj to območje prav gotovo ni pomembno le za našo občino, ampak za širši prostor.

Hkrati pa bodo od družbenopolitičnih dejavnikov občine Center, kjer je sedež Golfturnista in občine Šiška, kjer je sedež Viatorja, terjali politično oceno dolgotrajnega dogovarjanja o nakupu novih nosilnih vrvi za gondolsko žičnico na Veliko planino, saj ta že dva meseca stoji, zavod za raziskavo materiala in konstrukcij iz Ljubljane pa je že aprila z analizo ugotovil, da so nosilne vrvi dotrajane in jih je treba zamenjati. Izguba v tozdu Hoteli in žičnice se tako v zadnjem času povečuje, ker so družbena sredstva neizkoriščena, ustreznih ukrepov s strani sozda Sap-Viator pa še vedno ni.

J. T.

• Predšolska vzgoja

Človek se oblikuje v otroštvu

Humanizacija človeške družbe, znanstvene ugotovitve o otroštvu, spreminjanje načina življenja in mnogi drugi dejavniki so usmerjali, predvsem od prejšnjega stoletja dalje, pozornost širše družbene skupnosti do otrok. Tudi naša družba si prizadeva, da bi ustvarila čim ugodnejše okolje za razvoj otrok.

V kamniški občini obstaja več oblik družbene vzgoje predšolskih otrok. Otroci zaposlenih

mater so v vzgojnih organizacijah. V te je vključenih 658 otrok. Tudi otroke, ki niso v vzgojnovarstvenih organizacijah, načrtno pripravljamo za šolo, organiziramo pa tudi razne oblike dejavnosti za ostale otroke.

Družbena vzgoja in varstvo predšolskih otrok sta pomembni dobrini, zato si moramo prizadevati, da bi jih bili deležni vsi otroci.

To nas je spodbudilo, razen

pedagoških razlogov, da smo se pogovorili s krajani v posameznih krajevnih skupnostih in glede na dane možnosti organizirali dejavnost za predšolske otroke. Obseg te dejavnosti je razviden iz tabele.

Porazdelitev predšolskih otrok v krajevnih skupnostih občine Kamnik v šolskem letu 1978/79, ki so bili deležni organizirane družbene predšolske vzgoje, glede na starost in vrsto predšolske dejavnosti.

Kraj. skupnost	Dejavnost	Št. otrok	Starost otrok v letih
Kamnik	Organizirana vzgojnovarstvena dejavnost – 11 ur dnevno	305	0–7
	Skrajšana priprava otrok za šolo	93	6–7
	Vzgojna dejavnost za otroke, ki niso v VVZ	53	5–6
Duplica, Podgorje	Organizirana vzgojnovarstvena dejavnost – 11 ur dnevno	258	0–7
	Skrajšana priprava otrok za šolo	62	6–7
	Vzgojna dejavnost za otroke, ki niso v VVZ	48	5–6
Kamniška Bistrica, Godič	Organizirana vzgojnovarstvena dejavnost – 11 ur dnevno	30	3–6
	Vzgojnovarstvena dejavnost za otroke, ki niso v VVZ	48	3–6
	Priprava otrok za šolo	37	6–7

Komenda	Organizirana vzgojnovarstvena dejavnost – 11 ur dnevno	65	2–7
	Skrajšana priprava otrok za šolo	40	6–7
Moste, Križ	Skrajšana priprava otrok za šolo	26	6–7
Šmarca, Volčji potok	Skrajšana priprava otrok za šolo	19	6–7
	Vzgojna dejavnost za otroke, ki niso v VVZ	23	5–6
Nevlje	Skrajšana priprava otrok za šolo	14	6–7
	Vzgojna dejavnost za otroke, ki niso v VVZ	24	4–6
Tunjice	Skrajšana priprava otrok za šolo	23	6–7
	Vzgojna dejavnost za otroke, ki niso v VVZ	17	4–6
Vranja peč	Skrajšana priprava otrok za šolo	1	6–7
	Vzgojna dejavnost za otroke, ki niso v VVZ	6	3–6
Sela	Skrajšana priprava otrok za šolo	6	6–7
	Vzgojna dejavnost za otroke, ki niso v VVZ	8	5–6
Črna	Skrajšana priprava otrok za šolo	11	6–7
	Vzgojna dejavnost za otroke, ki niso v VVZ	12	3–6
Srednja vas	Skrajšana priprava otrok za šolo	8	6–7
	Vzgojna dejavnost za otroke, ki niso v VVZ	18	4–6
Šmartno, Pšajnovica	Skrajšana priprava otrok za šolo	10	6–7
	Vzgojna dejavnost za otroke, ki niso v VVZ	18	5–6
Tuhinj	Skrajšana priprava otrok za šolo	19	6–7
	Vzgojna dejavnost za otroke, ki niso v VVZ	33	4–6
Motnik, Špitalič	Skrajšana priprava otrok za šolo	9	6–7
	Vzgojna dejavnost za otroke, ki niso v VVZ	14	4–6

Ob 750. obletnici Kamika in v mednarodnem letu otroka je nastala pomembna dopolnitev celotnega vzgojnoizobraževalnega procesa na vsem področju občine Kamnik 8 predšolske vzgojnovarstvena dejavnost. Razvoj te dejavnosti je prav gotovo plod dela kamniških občanov, neposrednega sodelovanja pedagoških delavcev s starši, skupnosti

otroškega varstva ter dobrega sodelovanja in tovariškega odnosa med vsemi sodelujočimi.

Sedanje pedagoško delo je le skromen začetek, lahko pa je dobra podlaga delu drugih strokovnjakov – ne samo pedagoških – za povečano skrb pri vsestranskem razvoju otrokove osebnosti.

Spoznanje, da je otroštvo najpomembnejše obdobje za oblikovanje človekove osebnosti in njen razvoj, humana načela in druga vodila naše družbe bodo najboljšje jamstvo ter spodbuda nam vsem za še hitrejšo boljšanje okolja, v katerem se razvijajo naši otroci.

MARJAN NOVAK

Pionirka sem! Pionir sem!

»Ljubezen in najbolj čisto tovarištvo morata povezovati otroke vseh naših narodov,« je ena izmed najlepših misli tovariša Tita, ki so zapisane v izkaznici Zveze pionirjev.

Kot vsako leto so kamniški pionirji tudi letošnji praznik republike nadvse slovesno proslavili. Najbolj ponosno so se dvigale glavnice cicibanov, kajti pionirske kape na njih in rdeče rutice okoli vratu so zgovorno pričale, da so postali Titovi pionirji. Tudi Titove besede: »Biti pionir – to mnogo pomeni,« jim niso več neznan, saj že vedo, da se morajo pridno učiti, da morajo biti tovariški, poštene in ljubiti svojo domovino. Poznajo besedico MIR in ker tudi živijo v miru in svobodi, je v njihovih pogledih žar, so sproščeni v igri. Vsem otrokom sveta želimo mirno in svobodno življenje!

MIRA JANČAR

Kultura ni le vstopnica za gledališče

Kamniška občina je ena od občin v Sloveniji, ki kljub razvitemu kulturnemu življenju v svojih delovnih sredinah še nima ustanovljene Zveze kulturno prosvetnih organizacij. Zato pogrešamo enotno vodenje kulturne politike in povezovalca amaterske dejavnosti. Zaradi tega tudi ni zbranih enotnih podatkov o kulturni dejavnosti, niti v KS niti v delovnih organizacijah.

To vrzel je skušal vsaj nekoliko odpraviti občinski sindikalni svet z ustanovitvijo posebne komisije za kulturo. Da bi ta komisija začela z organiziranim delom, smo nujno potrebovali vsaj osnovne podatke o kulturnih dejavnostih v DO in TOZD na Kamniškem. Te smo hoteli dobiti preko ankete. Dolgo smo zaman čakali na več odgovorov. Nekateri so vprašalnike vrnili brez žigov, tako da ne vemo, čigavi so.

Pri analizi nesporno ugotavljamo, da kultura, razen redkih izjem, doslej še nima mesta v samoupravnih aktih,

niti v DO niti v njihovih TOZD. Še vedno je odrinjena na pleča sindikata in s tem v breme skladov skupne porabe. Samo v eni DO je kultura našla svoje mesto s samoupravnim sporazumom o oblikovanju in delitvi sredstev iz sklada skupne porabe.

Menimo, da številčna majhnost kolektiva ne more biti opravičilo temu, da je edina kulturna dejavnost subvencioniranje vstopnic pri gledaliških predstavah in je vsako drugo delo zanemarjeno. Čas bi že bil, da se delegati v samoupravnih telesih TOZD in DO zavedo, da je kultura in doživljanje kulturnih dobrin pomemben dejavnik pri oblikovanju splošne zavesti samoupravljalca.

Animatorjev kulturnega življenja v Kamniku ni. Ob-

časno opravljajo to delo sindikalni poverjeniki za kulturo. Ne gre jim oporekati doseženih uspehov, menimo pa, da bi poklicni animator, morda za začetek en sam za območje občine, lahko veliko prispeval pri kulturnem osveščanju delovnih ljudi in organizaciji kulturnega življenja.

Razen dveh izjem v delovnih organizacijah smatramo za kulturno življenje samo obisk gledališč in priložnostnih prireditev. Posredovanje likovne kulture jim je tuje.

Zanimiva je ugotovitev, da družbeno politične organizacije, razen sindikata, nimajo vpliva na kulturne dejavnosti. Niti v enem vprašalniku tudi ni izrečena želja po tem vplivu. Večkrat se pojavlja mišljenje, da je organizacija kulturnega življenja stvar krajevnih skupnosti, kjer delavci živijo. Nikjer pa ni omenjeno, da bi DO bile pripravljene oddvojiti vsaj minimalna namenska sredstva krajevnim skupnostim. En sam kolektiv je izjema.

Od vseh delovnih organizacij izstopajo Titan, Svilanit in Stol, kjer imajo samoupravni organi in OOS pozitiven odnos do kulture. So na najboljši poti, da bodo sa-

Bogastvo naše kulturne dediščine

GOVOR PROF. JARA DOLARJA OB ODPRTJU RAZSTAVE »KAMNIŠKI KULTURNI DELAVCI« DNE 21. 11. 1979

So bile ozke ulice srednjeveškega Kamnika, ki so budile nevtrajljivo željo po širokih obzorjih, je bila ta tesnoba, ki je gnala ljudi v svet, ali pa na morda še bolj pustolovsko pot znanosti in spoznanj; je bil svež piš s planin, ki je tem znanstvenikom bistril misel, da so jasno razbirali pojave v živem in neživem svetu; je bilo križišče cest, ki je navajalo prevajalce, da so med rojake predstavljali svetovno literaturo; so bile starinske stavbe starega mesta, ki so navduševale zgodovinarje za neprekinjeni tok časa; je bila živa govorica občana, ki je prevzela igralke in igralce, da so se odločili pretakati zlahtne umetnine v živo besedo in jo v luči reflektorjev sejati med obiskovalce gledališč; so bile ostro zarisane konture gor in zamlakla zelen livad, ki so se vtisnile v oči slikarjev, so bili tihi romantični gaji kamniške okolice, ki so navdihovali pesnike, da so prisluhli vase in v bridkosti tistih, ki jim – zatiranim, ni bilo dano govoriti; in končno: je bil ta kamen, ta trdi kamniški kamen, ki je dal vojaku pred šestdesetimi pa tudi pred štiridesetimi leti trdnost in trdoto

v zgodovinskem trenutku? Kdo bi vedel? Eno pa vemo zagotovo: malo je mest na tem čudovitem koščku sveta, ki se imenuje slovenska zemlja, da bi se lahko ponašali s tolikimi kulturnimi delavci, ki bi segali daleč prek mestnih, prek narodnih mej v svet, kakor Kamnik.

Zdi se, da je moral biti že začetek v obdobju protestantizma nadvse obetaven. Cel pesem, ki so jo s toliko ljubezni gojili protestanti, je imela svoj razkošni odmev tudi na drugem bregu v baročni glasbi Janeza Krstnika Dolarja. – In že se je pojavil Kamničan Mihael Paglovec, ki je prvi učil Slovence prav brati. Njemu ne gre več samo za smiselno nizanje glasov v besede, ampak za vsebino, za vpliv, ki naj ga ima ta beseda na bralca. Takole pravi: »Beri počasi, inu nikar prehitru, rajši mejn, koker veliku; v časi malo prejenej ino prenehaj ter v srce to, kar si bral, spremišli!« – Potem Japelj, ki je med prvimi Slovenci segel že tudi po tuji visoki literaturi in jo hotel približati svojim rojakom. – Franjo Pirc, na videz samo skromen, pobožen župnik in misijonar, iz današnje perspektive pa neverjetno podjeten mož, umen sadjar in vrtnar. In kar je najpomembnejše: svojega znanja ni širil samo med Slovenci, ampak tudi med ameriškimi Indijanci, ki jim je znal pomagati s tem, da je biveš lovec naučil poljedelstva ter jih tako branil pred nakanami pohlepkih kapitalističnih prekupevalcev s kožami, ki so se hoteli polastiti indijske zemlje. Niso zaman imenovali v Minnesoti mesta po tem neupogljivem Kamničanu. – Prevajalci, pisatelji ter politiki Benkoviči. Morda je danes ta ali oni prevod že zastarel, ta ali ona politična misel zbledela, a bil je začetek! Cooprov Poslednji Mohikanec in Manzonijska Zaročenca – to so bile knjige, ki so širile slovensko branje. – In kaj naj rečem o kamniških pesnikih: o nežno čutečem, s sabo in s svojim položajem v družbi sprtim Antonom Medvedom, o zanosnem Alojzu Peterlinu – Batogu, potepuško razposajenem Radivoju Peterli-

ni – Petruški, ki je prepotoval Rusijo po dolgem in počez, o upornem pesniku Franu Albrehtu, ki je kot urednik dajal tudi delavcem tisto literaturo, ki so je bili žejni? Vem, da jih je mnogo med vami, ki vse to bolje poznajo od mene. – Če je Pirc segel na Zahod, nam je Josip Suchy razgrnil Vzhod. Eden kakor drugi je širil naše obzorje. – Rad bi vam še govoril o znanstvenikih: o kemiku Maksu Samcu, čigar sloves je morda v inozemstvu večji kakor pri nas, o pravniku Janku Polcu, ki nam je razgrinjal našo, slovensko pravno zgodovino – toda tu je moja beseda, beseda nestrokovnjaka prešibla. – Moral bi vam – gotovo ne nazadnje, pripovedovati o Francetu Steletu, ki je pred Slovenci odkril bogastvo slovenske likovne zgodovine. – In še in še. Na primer o vašem rojaku Alojziju Bolharju, ki se poglablja v slovensko narodno blago. – O Milanu Grošlju, ki je dolga leta preučeval jezikoslovne zakone antičnih jezikov in razlagal vrednote klasičnega sveta. – Vem, da o svetovnem potniku, pedagogu in zgodovinarju Ljudevitu Stiasnyju in o zgodovinarju Ivanu Ziki veste sami dovolj, saj ste se z njim še srečevali. – Tudi starega zemljepisnega profesorja in strokovnjaka v heraldiki profesorja Karla Prijatelja, ki se že bliža svojemu stotemu rojstnemu dnevu in ki je bil tudi moj ljubljeni učitelj, še lahko skoro vsak dan srečate na ljubljanskih ulicah.

In zadnji: Rudolf Maister, ki svojega rodoljubja ni pisal samo s peresom, ampak z mečem. Čeprav se sam svojega zgodovinskega dejanja ni mogel zavedati, je za nas danes jasno. Ni namreč zakoličil samo meje svobodne Slovenije, ampak je tu na jugu Evrope postavil mejnike socializma daleč na Zahod.

In še in še bi moral pripovedovati. Govoriti o vseh živcih, ki jih nismo mogli upoštevati in o vseh, ki so tako ali drugače zapisali svoje ime v zgodovino... O čem sem govoril? Sem govoril o kamniških kulturnih delavcih ali o slovenski kulturni zgodovini? Ko sem govoril o enem, sem pripovedoval o drugem.

IVICA OGOREVC

Obveščanje v združenem delu

Pred dobrim mesecem je odbor republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za obveščanje in politično propagando pripravil v Radencih srečanje organizatorjev obveščanja, novinarjev in urednikov glasil v delovnih organizacijah. Namen srečanja je bil, da bi iz dolge vrste odprtih vprašanj v zvezi z obveščanjem izbrali tista, ki jim bo treba v prihodnosti posvetiti več pozornosti in jim dati prednost.

Obveščanje v združenem delu še vedno ni zaživel kot enakovredna prvina celotnega družbenega sistema obveščanja. Vzrok za to je premajhna zavest o pomenu, ki ga ima obveščanje v samoupravnem odločanju. Neposredni proizvajalec je premalo subjekt obveščanja, saj ne sme biti le sprejemnik informacije, ampak tudi njen vir. Vendar za edinega krivca ne smemo proglati informacijskega sistema, ker bi taka obravnava izžvenela površno. Informacijski sistem je namreč plod konkretnega okolja in je torej soodvisen od njega. Zato pa dober obveščevalni sistem vpliva tudi na okolje, iz katerega izhaja! Torej niso le neposredni proizvajalci tisti, ki potrebujejo informacijo od strokovnih in poslovnih delavcev, ampak mora biti med njimi sklenjen komunikacijski tok.

Udeleženci srečanja so se dogovorili, da je nujno preprečevati, da bi ostal sistem informiranja v združenem delu zaprt, premalo podružbljen. Postati mora sestavni del celovitega družbenega sistema obveščanja.

Za izvedbo takega sistema, za njegovo opredeljenost pa so odgovorne tudi osnovne organizacijske družbenopolitične organizacije. Še posebno odgovornost ima-

jo ob tem vsi delavci, ki se ukvarjajo z obveščanjem, in poslovni organi, kot je to določeno v zakonu o združenem delu. Njihova odgovornost bo pripomogla k uspešnemu, objektivnemu, hitremu in temeljitemu sistemu obveščanja v vsaki delovni sredini. S prizadevanjem vseh odgovornih bomo uspehe prav gotovo dosegli. Vendar pa pobude včasih ne najdemo pravega razumevanja. Pred nedavnim je namreč udeleženci odbora glasila v Alpremu organiziral pogovor ob okrogli mizi, v katerem naj bi uredniki izmenjali izkušnje v zvezi s to problematiko v kamniških delovnih organizacijah. Vendar je bilo prijavljenih tako malo udeležencev (en sam!), da okrogle mize ni bilo.

Kriva je bila menda spet slaba obveščanost!

MARIJA MALEŠIČ

Napotki za bodoče zakonce

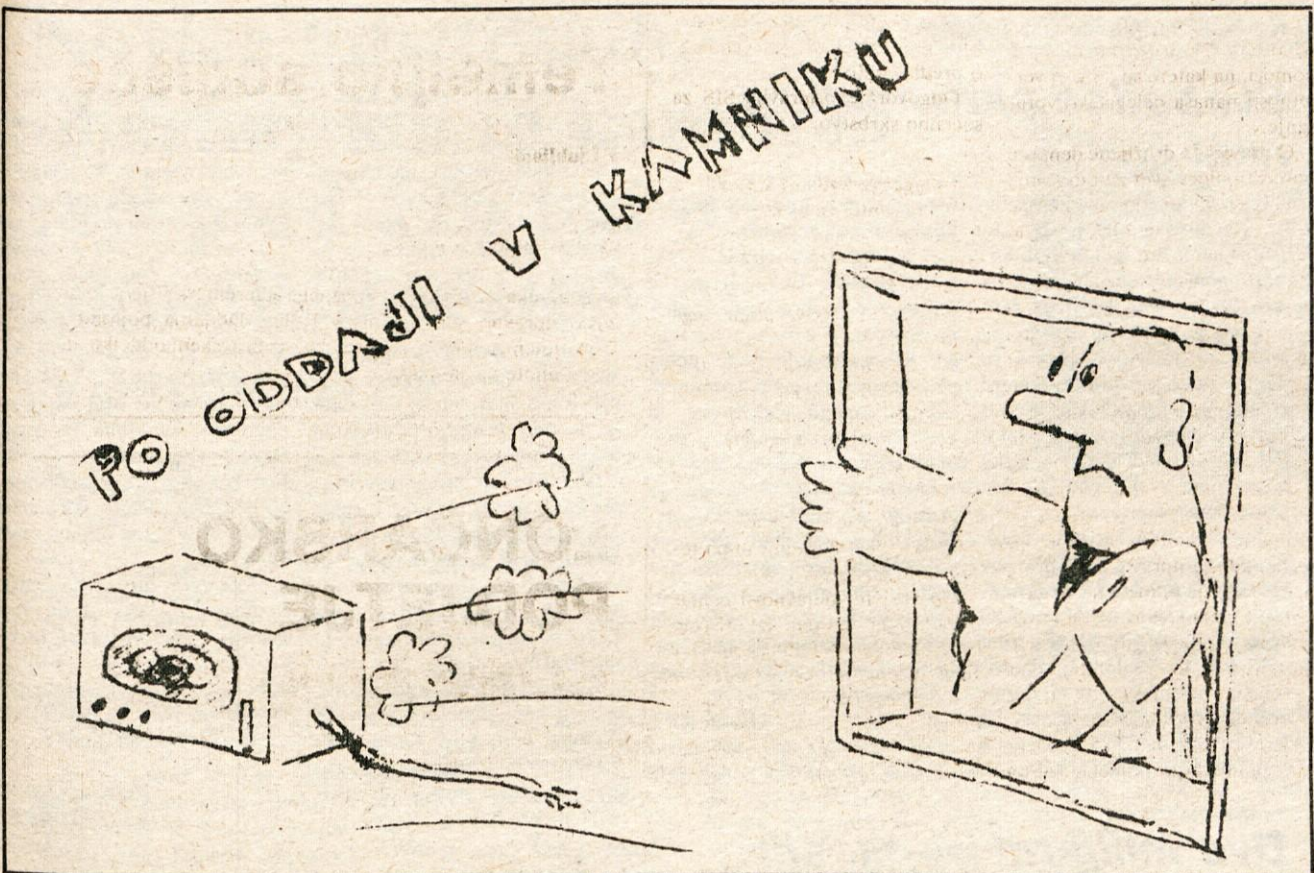
Kakor v vseh občinah v Sloveniji tudi v Kamniku pospešeno potekajo priprave za predzakonsko svetovanje. Bodoči zakonci se bodo morali po 1. 1. 1980 najprej ogledati v predzakonski posvetovalnici in šele potem bodo lahko stopili pred matičarja. Bodoči zakonci sa bodo po programu predzakonskega svetovanja seznanili z zanimivimi vprašanji iz medicine, rodbinskega prava in medsebojnih odnosov. V razgovoru s strokovnjaki, ki bodo sodelovali v predzakonskem svetovanju, bodo razjasnili marsikatero za življenje pomembno vprašanje.

Po končanem predzakonskem svetovanju bodo bodoči zakonci prejeli potrdilo, ki bo poslej potrebno za sklenitev zakonske zveze. Torej, obisk predzakonske posvetovalnice bo za bodoče zakonce obvezen. V naslednji številki bomo objavili natančnejše informacije o kraju in urniku svetovanja. Bodoči zakonci pa bodo informacije lahko dobili tudi pri matičarju ob prijavi poroke.

J. M.

Društvo invalidov Kamnik obvešča svoje člane, da so uradne ure vsako sredo od 14. do 16. ure v društveni pisarni, Kajuhova ulica 11, ter prosijo, da poravnajo zaostalo članarino.

Inštruktorja za matematiko 3. in 4. razred srednjih šol iščem. Naslov v uredništvu Kamniškega občana Kamnik, Japljeva 6

Bravo, Kamnik!

Teško je bilo, celo malce za nohte je šlo, ampak na koncu se je naša, kamniška ekipa, le odrezala. Dijaki tretjega razreda gimnazije Rudolfa Maistra Izidor Grošel, Andrej Klemenc, Meta Lah, Goran Peršin in Ksenija Zeilhofer so se pod vodstvom svojega profesorja zgodovine Jožeta Levca na oddajo Spoznavajmo svet in domovino pošteno pripravili in tudi zaslužno zmagali. Zagorjani so bili močni nasprotniki. A kdo bi si mislil, da so poleg znanja tudi bogati lastniki prešernega humora. Pred tekmovalnim srečanjem v kamniški dvorani so v svoji zadnji številki glasila Mladi poročevalci objavili naslednji članek:

znanja bo novembra v Kamniku. Ekipa šteje 5 članov, poleg njih je še kopica »suflerjev«, ekipa prve pomoči...

Teme so zelo obširne: kultura, politični dogodki, glasba, domači kraj, gospodarstvo in zunanja politika Jugoslavije...

Upamo, da boste naše tekmovalce podpirali v čim večjem številu – ne le preko radijskega sprejemnika, temveč tudi »v živo«!

(Pa še tole karikaturu so narisali.)

Kdo bo naslednji nasprotnik kamniške ekipe, se še ne ve. Vsekakor ima pet dijakov na izbiro samo dve poti: poraz ali zmaga. Držali bomo pesti za drugo. Če pa bo prvo, upam, da bodo prenesli poraz tako nasmejani kot Zagorjani.

SONJA HRIBOVŠEK

MRZLIČNE PRIPRAVE NA RADIJSKO ODDAJO SPOZNAVAJMO SVET IN DOMOVINO

Ekipa OK ZSMS Zagorje bo sodelovala na javni radijski oddaji Spoznavajmo svet in domovino. Prvi preizkus

Mladost v pesmi, besedi in spretnosti

Mladina in JLA sodelujeta na vse več področjih. Ena od oblik sodelovanja je tudi kviz tekmovalne »Mladost v pesmi, besedi in spretnosti«, na katerem sodelujejo ekipe, sestavljene iz treh vojakov in treh mladincev. V Domžalah je bilo novembra regijsko tekmovalje, na katerem so sodelovale ekipe Litije, Splošne srednje vojaške šole Franc Rozman-Stane, Moste-Polje, Bežigrada, Domžal in Kamnika.

Ekipo Kamnika smo sestavljali vojaki vojašnice Staneta Žagarja iz Kranja Janez Gjura, Ivan Mladenović, Mustafa Krdjović ter dijakinja ICRM Mojca Šavelj, Helena Vrtačnik in Andreja Krt. Tekmovalci smo pokazali svoje znanje o revolucionarni poti partije – o 60 letnem razvoju in borbi KPJ (ZKJ) in SKOJ-a.

ekipa Moste-Polje s 6 točkami, druga druga je bila ekipa SSVŠ Franc Rozman-Stane s 5 točkami, tretja ekipa Domžal z 2 točkama.

Tekmovalje je obogatilo sodelovanje mladine in JLA,

navezali smo nova prijateljstva; ta dan bo marsikomu še dolgo ostal v spominu, čeprav smo nekateri odšli razočarani. Toda nekdo zgubi, drugi zmagaja!

ANDREJA KRT

Mala slovenska popevka

Menda ga ni naroda, ki bi toliko in tako rad prepeval kot slovenski. V zborih, na koncertih, festivalih, na cestah, v oštarijah, od srca, od veselja, od vina, od svetobolja slovenskega... Kdor bi želel živeti od poslušanja (velikokrat tudi gledanja, he, he!) petja in sviranja, bi si lahko privoščil kar štiriindvajseturne dnevne užitke. Vsaj kar se poplave rock, pa punk, pa narodnozabavnih in kaj jaz vem kakšnih še festivalov tiče. Zvrhano porcijo take glasbe so sredi novembra prejeli obiskovalci že 16. srečanja pevcev amaterjev na dupliških odskih deskah.

Glas mladih 79 je zvalil popevajočo mladino iz bližnje in daljne okolice, celo iz Sevnice so se pripeljali (pripeljale!). Ni kaj, organizatorji – Stolovi mladinci – so se spet enkrat izkazali! Celo humoriste iz znanega ljubljanskega mopedšoua so povabili, a žal so Tof, Rifle in Brane pokazali kaj malo njim dane štoserske izvirnosti. Očitno do pručk ni težko priti, po petstotem butiku te pa že čaka gugalknik (če si seveda Tof!).

Malo mešano, bi lahko rekli za repertoar nastopajočih. Največ sta peli sestre Jerman, ki sta na tej prireditvi pred leti tudi začeli svojo popevkarsko pot, pevce pa je spremljala skupina Plava kuverta s Perom Kunaverjem. Tričlanska strokovna žirija in poslušalstvo v dvorani je največ nagrad podelilo Kamničanom in okoličanom. Zoran Križman je zapel splitsko Ljetu je mome kraj in odnesel prvo nagrado žirije, občinstvo pa je bilo najbolj hvaležno ob pesmi Voulezvous Dragice Kovačič in Smiljane Sabolovič. Brez nagrad niso ostali tudi srečni izžrebanci iz dvorane, torbe s praktičnimi darili pa so odprle kamniške delovne organizacije.

SONJA HRIBOVŠEK

Silvestrovanje v Kamniku

Najdaljša noč v letu, noč, v kateri bomo namesto 1979 napisali letnico 1980, je vse bliže. In če se morda še niste odločili za silvestrovanje, si ga lahko omislite kar v Kamniku – v novi, večnamenski dvorani, ki jo bomo slovesno odprli v tem mesecu. Silvestrovanje bo seveda v zadnji letošnji noči, vsa dodatna pojasnila in rezervacije pa dobite v turističnem biroju na Titovem trgu (telefon 831-249).

Bilo je mesto majhnih delavnic

V Sloveniji je zelo malo mest, ki bi se lahko merila s Kamnikom. V prvi vrsti bi dejali, da je to mesto, ki s svojim izgledom in pomniki preteklosti sega precej daleč v zgodovino. Prebivalci Kamnika se ne moremo pohvaliti z najmodernejšimi objekti, prav tako bi ne mogli trditi, da je to mesto sedanosti, kajti o tem bi nas takoj prepričale nizke hišice, zgrajene tudi pred več kot tristo leti.

Takrat so bile kamniške ulice nekaj posebnega. Skrivalo so veliko vrat, ki so vidila v svet pravih mojstrov-obrtnikov. Nekdaj ni bilo prav nič posebnega priti v obrtniško delavnico, samo, če si imel kaj v žepu. Danes je vse drugače. Denar ne odpira več teh malih vrat, kajti zaprla so se za zmeraj in izginila skupaj s svojimi mojstri.

V mestu se precej govori o starih obrteh in ljudje se sprašujejo, kje so tisti časi, ko je na vsakem vogalu stala majhna delavnica. Ne smemo trditi, da so izginili prav vsi obrtniki, kajti krojače in čevljarje bi v Kamniku še lahko našli. Kaj pa kovači? Tu bi pa že malo pomišljali, kam bi se obrnili.

Žal nam je, ker naše mesto izgublja stare obrti in s tem tudi svojo zgodovinsko znamenitost. Stroji so zamenjali mojstre in namesto njihovih delavnic imamo tovarne. Čas ima svojo pot in soočiti se moramo z njim. Prinaša nam novosti, katerim se morajo večkrat umakniti stare tradicije. Pri tem pa smo se pozabili vprašati le to; ali je res treba pozabiti stare obrti, ki so imele v zgodovini Kamnika tako pomembno vlogo?

TATJANA PEČEČNIK

Jožica Grkman: 750 let Kamnika mala grafika

Kotiček najmlajših bralcev

Svobodne aktivnosti na naši šoli

Na začetku šolskega leta je bila izvenšolska dejavnost na osnovni šoli Frana Albrehta komaj omembe vredna. Učenci pa smo v dogovoru z mladinsko organizacijo pripravili anketo in svoje sošolce povprašali, katere krožke bi radi obiskovali. Nastal je zajeten seznam, ki je pričal o tem, da so mladi ljudje še kako pripravljeni svoj prosti čas koristno porabiti.

Posvetovali smo se tudi s tovarišem ravnateljem, ki nam je povedal, za katere krožke so možnosti in za katere ne. V tem šolskem letu naj bi delovalo štiri najst krožkov: šahovski, zgodovinski, jamarski, zemljepisni, dramsko recitacijski, angleški, literarno novinarski, biološki s poukom prve pomoči, matema-

tični prometni, foto, akvaristični, likovni in knjižničarski.

Poleg tega bodo najmlajši imeli ure pravljic, že več let pa na šoli uspešno deluje šolsko športno društvo, ki združuje več sekcij. K sodelovanju bomo poleg učiteljev mentorjev povabili tudi nekaj zunanjih sodelavcev, ki bodo s svojimi izkušnjami in znanjem popestrili delo krožkov.

Odkar smo sami na šoli, je prostora dovolj, težave so s časovno razporeditvijo krožkov, saj so vsi mentorji obremenjeni z rednim šolskim delom. Kljub temu vsi učenci upamo, da bo delo hitro steklo. Dokaz da nismo zapspanci, je naš krožek, saj delamo s polno paro.

EMA KRT
literarno novinarski
krožek, OŠ Frana Albrehta

Dve milijardi otrok, štiri milijarde čudovitih kresnic

»Mama, lačen sem!«

Besede, ki jih je izrekel nebogljen otroški glasek. Besede, ki jih dan za dnem izgovarjajo v mnogih deželah sveta, v mnogih ra-

zličnih jezikih. Besede, ki iz srca izvabljajo sočutje. Besede, v katerih se skriva gorje tistih, ki v svojem življenju še niso pili iz čaše sreče.

Zakaj lahko samo nekateri uživajo sladkosti matere zemlje, medtem ko neke na drugem koncu sveta ljudje umirajo zaradi lakote? Ali moremo biti tisti, ki živimo v izobilju, en sam dan brez očitkov vesti? Ali se nam lahko, ali se nam na ustnicah sploh sme prikazati nasmeh?

Pri nas v Evropi in Jugoslaviji bede ne poznamo, toda obstajajo dežele, v katerih je lakota vsakdanji gost. Med najrevnejšimi predstavnicami teh dežel so Indija, Vietnam in še veliko jih je. Zakaj ravno te? Kaj je tam tako drugače, da ne morejo pregnati tega najhujšega sovražnika?

Družine so številne. Po deset

in več otrok je pri hiši. Kdo bi vedel, s čim so se zamerili zemlji, da jih kaznuje na vsakem koraku. Oblaki jim niso naklonjeni. Vrstijo se številne poplave. Voda jim uniči še tisti del zemlje, na katerem bi lahko pridelali razne pridelke in s tem vsaj nekoliko ublažili prekletstvo, ki se je zrušilo nadnje.

V drugih deželah so na dnevnem redu vojne in spopadi. Ljudje bežijo. Nekateri so svoje življenje zaupali morju in dneve in tedne plujejo po njem. V teh deželah otroci umirajo, njihova trupla ležijo po cestah. Otroci s svojimi življenji plačujejo za nesporazume med odraslimi. Kaj so vendar kriva ta bitja, kaj so storile te oči, da v njih ugaša lesk? Zakaj se drobne ročice ne smejo več igrati?

Kako mi skrbimo, da bi ti otroci imeli lepše življenje? S čim jim skušamo pomagati? Kakšen delež imamo pri ublaževanju gorja? Kaj smo storili letos, ob mednarodnem letu otroka?

Veliko je pomagala Nobelova nagrada. Letošnja dobitnica je mati Terezija. Pravi, da to ni samo njena nagrada. To je nagrada za vse lačne otroke sveta. Zaradi te nagrade bo umrlo manj ljudi.

Kako jim mi, njihovi vrstniki pomagamo? Vsako leto sodelujemo v raznih akcijah. Organizacije, kot so UNESCO, UNICEF in Rdeči križ zbirajo prispevke, ki vsak dan nasitijo mnogo lačnih otrok. Če se mi kdaj odpovemo sladoledu, žvečilnim in drugim razvadam ter pošljemo ta denar človekoljubnim organizacijam, bo marsikak lačni otrok na drugem koncu sveta dobil kozarec mleka...

Moje želje otrokom sveta nam se uresničuje. Oči vseh otrok nam zasijejo v zadovoljstvu! Iz njih naj govorijo besede veselja. V njihovi igri naj ne bo strahu pred sovražniki! Njihova dela naj bodo dela svobodnih misli!

EMA HABE 8.
OŠ TOMO BREJČIČ

Skupna skrb za toplo malico

V krajevnih skupnostih Komenda, Križ in Moste učenci že od leta 1977 zbiramo poljske pridelke za šolsko mlečno kuhinjo. Akcija je uspešna, saj krajani radi pomagajo za boljšo malico šolarjev. Zbrani krompir, zelje, fižol, rdečo peso in ostalo zelenjavo ter sadje namreč koristno uporabimo za kuhanje enolončnic in drugih toplih jedi, ki obogatijo šolsko malico. Ko iz šolske kuhinje prijetno zadiši, učenci vemo, da ne bomo jedli senčiča in pili čaja, ampak da nas čaka nekaj boljšega, skoraj pravo kosilo.

Tudi letos so učenci z vozički pripravljali vse od krompirja do jabolk – vse poljščine smo shranili v kleti. Mnogi kmetje so pri-

spevali lepe, zdrave pridelke, nekateri so se vključili v akcijo tudi z manj lepimi in zdravimi pridelki. Nekmetovalci so za boljšo malico prispevali po 30 ali še več dinarjev. Vsem smo zelo hvaležni, saj bi bila brez te akcije naša šolska malica dražja, toplih obrokov pa sploh ne bi imeli.

Prihodnje leto se bomo morali nekoliko bolj potruditi z organizacijo akcije. Želimo pa si še vedno, da bi krajani tudi v prihodnjem pridelki in sredstvi tako radodarno pomagali šolarjem do tople malice.

JANI SLAPNIK
BERNARDA GROŠELJ
OLGA KRIŽELJ
8. b., osnovna šola
Komenda-Moste

Ste že videli pravega živega ježka? No, če se zdajle odpravite v gozd, da bi ga morda srečali, bo pot zaman. Ježki so si namreč na bodicah že znosili v svoje zimsko prebivališče dovolj listja za mehko posteljo in dovolj sočnih sadežev, da bodo preživel zimo. Na pomlad pa, takrat jih bomo spet srečali. Tudi tegale, saj je bil na kratkem obisku v kuhinji še pred odhodom na zimsko spanje.

● Iz Doma upokojencev

Obiskali so jih otroci šole Homec

Na šoli s prilagojenim programom v Homcu je 226 učencev, ki jih vzgaja in pripravlja za življenje 27 defektologov, učiteljev praktičnega pouka, logoped in likovni pedagog. Pouk se odvija po posebnem programu, obiskujejo pa ga učenci iz kamniške in domžalske občine. Cilj pedagogov je, da učenci do razvijejo njihove sposobnosti, saj jih tako usposobijo za samostojno delo in življenje. Pomemben je osebnostni razvoj otroka, zato se trudijo, da bi se sleherni izmed otrok uveljavil na katerem koli področju. Veliko možnosti nudi učencem prav likovna vzgoja, ki jo na šoli že četrto leto poučuje Lojzka Kovač. Učenci so v preteklem letu dobili številna priznanja in nagrade ob raznih likovnih manifestacijah v republiškem in jugoslovanskem merilu.

Delo s temi učenci terja veliko potrpljenja, metodičnega in didaktičnega znanja, saj imajo učenci slabe predstave in zaznave, težko se skoncentrirajo, mnogi imajo tudi motorične kvare itd.

»Ob koncu šolskega leta smo se z likovnimi deli predstavili v Domžalah. Ne morete si zamisliti srečo otrok, katerih dela so visela na razstavnem prostoru. Letošnjo jesen pa želimo z likovnimi izdelki razveseliti še vas. Upam, da smo dosegli, kar smo želeli. O pedagoškem delu in uspehih risbica pa presodite sami. Lepo vas pozdravljamo učenci naše šole in Lojzka Kovač«.

To pismo je bilo naslovljeno na novinarski Dom upokojencev, na našo Marijo.

Razstava je bila čudovita. Otvorili so jo otroci s priložnostno akademijo, petjem in recitacijami. Tako so bili prijetni in tako doživeto so recitali, da so nam silile solze v oči.

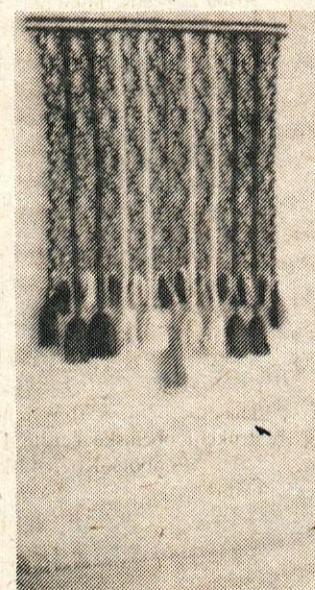
Zahvaliti sem se morala jaz. Ni se mi še zgodilo, kar se mi je takrat, saj nisem spravila iz grla niti besede, čisto se mi je stisnilo, iz oči so mi polzele solze in nos je bil moker.

Tovarišica je bila ganjena in mi je dala roko, ter rekla: »Saj

ravno tako velja, morda še bolj«.

Slike, ki so razstavljene, so zelo lepe; to so lepljenke iz blaga, linorezi, gvaš, tapiserije itd. Zares so nas otroci iz Homca razveselili.

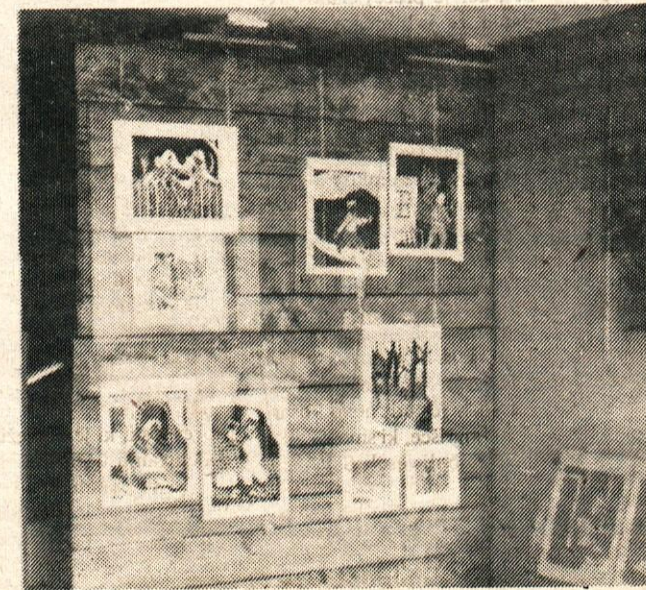
NATALIJA LAVRIČ

Čudovita tapiserija

Zavzeto poslušalstvo.

Še pogled na razstavo.

fotografije: Marija Lavrič

Novice kmetijskih, obertnijskih in narodnih reči pred 126 leti o zdravilnih vrelih na Vasenem

V Novicah kmetijskih, obertnijskih in narodnih reči, tečaj XI. list 76 z dne 21. septembra 1853., je zapisal L. D. – imena še nisem mogel ugotoviti – takole zanimivo o zdravilnih vrelih na Vasenem:

NOVIČAR IZ SLAVENSKIH KRAJEV

Iz Tuhinske doline. Pred dvema letama sim v »Novicah« razglasil, da bi se v naši dolini dale toplice narediti. Na Potoci poleg ceste, ktera na Štajersko pelje, pol drugo uro hoda od Kamnika na lepem travniku (ljudje ga imenujejo toplica) je gorak studenec močnega vira, kjer bi se dale toplice narediti.

Predolgo bi bilo razkladati zadržke, ki so ta čas overale, da nisim te tako koristne reči po našem listu dalje razglasil, in to zdej storim, ter povem, da sta to poletje z gosp. žl. Bek-om, c. k. okrajnim zdravnikom v Kamniku, gorkoto tega vira pretehtala in najdla, da ima dvajset stopinj (20 Grade) in še več, ako bi se dotok vse hladne vode zadržal, kar nama ni bilo prav natanjko mogoče, kar bi se pak zgodilo, ako bi kdo zid okoli studenca napravil.

Pomanjkanje denarjev, slaba letina, nevednost ali nevkretnost, maloserčnost in pomanjkanje delavcev za domače dela zadržuje, da se nihče na Potoci ali na Lase-nem ne vloti toplic napraviti, ali vsaj kak začetik narediti, da bi se zvedilo: ali ima ta voda tako zdravilno moč, ali je le gorka kopel!

Ves pripraven je ta kraj za toplice:

1. je tako blizu Ljubljane,
2. v prijazni dolini za pri-jatle hribov in gorá,
3. pri cesti,
4. dve gostivnici ste na Po-toci za postrežbo,
5. mestnjani se naveliča mestnega zraka, in se na de-želi v sredi tako čiste sape na novo oživí, ker tukej ni kakor pri Ljubljani navadne jesen-ske megle, ne mrazence po-zimi.

Naj se torej kak premožin gospod, domoljubin, serčin mož sém podá, naj ogleda in spraša, morebiti mu ne bo žal truda, in bo več dobička shajalo, kakor bi ob prvi misli se mu dozdevalo. Že toliko časa tēče ta gorak vir, in ni k drugemu pridu, kakor da ženske ložje pozimi v ti vodi peró. Gotovo je božja previ-dnost ga sém postavila, da bi se toplice za bližnje in daljne ljudi, morebiti tudi za bolnike napravile, in nam izpeljavo tega dela izročila.

L. D.

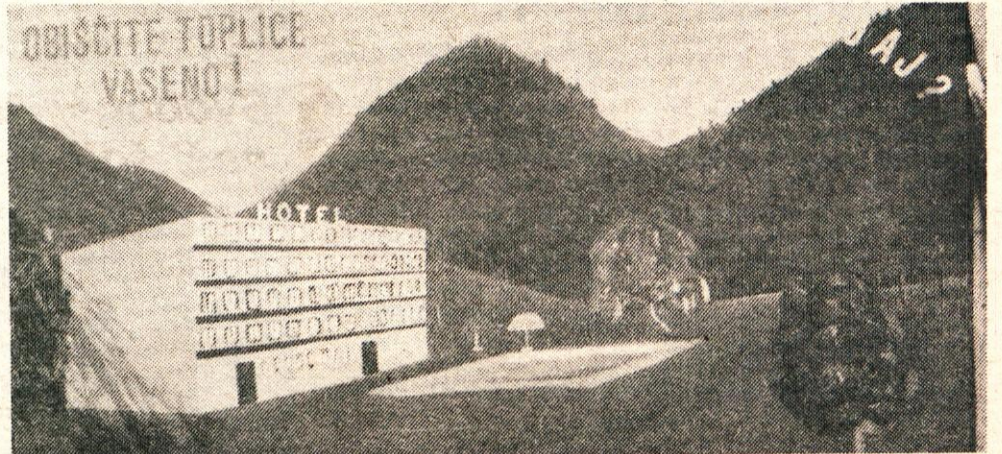
¹ To zvedeti je treba natančnega kemijskega preiskanja, ki se zamore le v lekarnici ali kemijskem laboratoriji opraviti. Preiskovavec potrebuje v ti namen več steklenic čiste vode, da po mno-zih skušnjah sledi nje obstoj-ne dele. Pošlite nam kakih 10 bokalov tiste vode v stekleni-cah, ki se morajo kopj pri stu-dencu, kjer se voda zajema, dobro zamašiti in s smolo za-kaniti, da nič gaznih delov ne izhlapi, ako so kateri v nji. Bo-mo skusili moža dobiti, ki bo

preiskal to vodo, ktera po svoji toploti že zdravilno moč obeta. Pervo je pa ta kemij-ska preskušnja. Blizo BELA-KA na Koroškem so tudi pred nekimi leti na vodo za-déli zlo enake toplote – na-pravili so toplice, ktere smo v letu 1848 se memo peljaje še neizdelane ogledovali; – letos je bilo že veliko bolnikov tam. Ne opešajte tedaj gos-pod v hvalevredni prizadevi, da z gosp. Bek-om doženeta to reč do konca. Kar mi za-moremo, Vama bomo radi pomagali, da zvémo: kako in kaj je s to vodo. PRIJAZNA TUHINSKA DOLINA JE SCER VSA PRIPRAVNA ZA PRIJETNE TOPLICE. Vred(nik dr. Janez Bleiweis)

Bistri opazovalec L. D. je torej že pred skoro 130 leti opozoril Slovence na naše Vaseno, od takrat pa se ni še nič spremenilo. Korošci so bi-li mnogo podjetnejši, saj so po piščevih ugotovitvah v sedmih letih uredili v bližini Beljaka toplice, danes zna-menite Beljaške toplice. Kdaj bo naša »hvalečna prizadeva dognala to reč do konca? Ali bo še dolgo odtekala zdravilna vasenska voda brez koristi? Ali bo še dolgo tekel ta gorak vir le k »pridu, da ženske lažje pozimi v ti vodi peró?«

Vabimo občane, da pošljejo v zvezi s tem zanimivim starim opozorilom za ureditev toplic v Vasenem svoje misli, na-svete in predloge Turistične-mu društvu Kamnik.

S. FRANTAR

Nekateri si, s čopičem v rokah, Vaseno predstavljajo drugačno kot je

Bomo zavarovali naravne lepote?

Kamniška občinska skupščina je na pobudo družbenih organizacij in društev že pred tremi leti sklenila republiški skupščini predlagati sprejem zakona o Kamniško-savinjskem narodnem parku.

Tak predlog so delegati Kamnika leta 1977 tudi posredovali v zborih republiške skupščine. Republiški izvršni svet je takrat odgovoril, da bo predlog obravnaval skupno s pripravo predloga zakona o naravni in kulturni dediščini. Osnutek tega zakona je bil v republiški skupščini že obravnavan. Takrat so kamniški delegati ponovno predlagali, da bi zavarovanje Triglavskega pogorja in Kamniško-Savinjskih alp uredili s skupnim zakonom.

Zdaj že nekaj časa čakamo na predlog zakona o naravni in kulturni dediščini. Zato je predsedstvo kamniške občinske skupščine menilo, da bi bilo treba do takrat, ko bo skupščini posredovan predlog zakona, pripraviti konkreten predlog za zavarovanje najlepših predelov Kamniški alp. To vsekakor ne more biti samo stvar kamniške občinske skupščine. Zato bo potrebno v dogovoru z občino Mozirje in Kranj ter ob sodelovanju republiškega zavoda za spomeniško varstvo izoblikovati skupen predlog. Z njim pa ne bi smeli predolgo odlašati, saj je nujno potrebno zavarovati naravne le-

pote, dokler še niso uničene. Črne gradnje vikendov na zahodnem območju pod Kamniškimi planinami, pa tudi že na območju naše občine pod Kamniškim vrhom, so samo eno izmed resnih opozoril, da ja treba hitro ukrepati.

Seveda pa bo treba za različne predele upoštevati različne ukre-

pe zavarovanja in preučiti vse posledice in vplive, ki bi jih posamezna stopnja zavarovanja lahko imela na normalno gospodarjenje in življenje v teh predelih. Zato bodo pri obravnavi predlogov morale kar najtesneje sodelovati tudi krajevne skupnosti, kmetijsko-zemljiške skupnosti, lovške organizacije in drugi!

F. S.

Tekmovanje ljubiteljev ptic

Na letošnjem republiškem tekmovanju v Zagorju so sodelovali tudi člani Kamnika s 23 pticami in dosegli zavidljiv uspeh.

Tako je Anton Turk nastopil z dvema kolekcijama kanarčkov vrste LIZARD, z njima dosegel I. in III. mesto ter z vrhunsko kvaliteto dosegel še priporočilo za nastop na svetovnem prvenstvu, ki bo od 16. januarja do 4. februarja 1980 v Olomoucu na Češkem. Z edinim križancem ZELENČEK x KANARKA je v zelo močni konkurenci križancev dosegel III. mesto in dobil bronasto odličje.

Drago Kovačič je nastopil s kolekcijo PASTEL kanarčkov in prejel zlato medaljo, Franc Kurbelj pa v konkurenci standard in srednjih papig posamezno 2 sre-

brni in eno bronasto medaljo.

Kljub komaj triletnemu obstoju društva deluje v polnem zamahu, saj je letos, kljub republiške-mu tekmovanju v Zagorju, priredilo zdaj že tradicionalno razstavo ptic vseh vrst na osnovni šoli Toma Brejca v Kamniku od 29. novembra do 20. decembra in si s tem zagotovilo najnujnejša sredstva za zimsko prehranjevanje zunanjih ptic, kar je za člane tega društva prva dolžnost in naloga.

Seveda gre pri vsem tem polna zahvala kamniškim družbenopolitičnim in delovnim organizacijam, ki s polno mero razumevanja in dobre volje pomagajo pri takih in podobnih dejavnostih, ko gre za ohranjanje naravnega življa okrog nas.

Iz življenja in dela krajevnih skupnosti

V krajevni skupnosti Križ nismo zaspali

Čeprav se dolgo nismo oglasili, družabno življenje pri nas kljub temu ni zamrlo.

Povedati moramo, da je v letošnjem letu najbolj aktivno gasilsko društvo, ki praznuje 25-letnico svojega dela. To je kar lep jubilej, še posebej, ker je precej članov aktivnih že od njegove ustanovitve. Zato smo 11. in 12. avgusta praznovali naš krajevni praznik. Sodelovale so tudi enote civilne zaščite. Predsednik sveta KS in gasilskega društva Vinko Petek je podal poročilo o napredovanju gasilskega društva in naše mlade krajevne skupnosti, dolgoletni člani društva pa so dobili priznanja.

Ob tej priložnosti smo slovesno odprli del asfaltirane ceste do gasilskega doma.

Uspeh je tudi novo košarkarsko igrišče, ki smo ga mladinci najbolj veselili. Seveda se moramo zahvaliti predvsem gasilcem, ki so pri delu pomagali in krajevni skupnosti, ki je dela delno finansirala.

Minil je 29. november. Ko smo pripravili kulturni program, smo pokazali, da ne spimo. Prireditelj je bila skromna, kajti prostori, ki jih uporabljamo za naše delo, so premajhni. Pa nič zato. Ljudje vseeno radi pridejo, da si

Nevlje – Priznanja OF za prizadevno delo

Izvršni odbor SZDL NEVLJE se je odločil, da na svečani seji 23. novembra podeli priznanja OF štirim zaslužnim krajanom, ki so se posebej izkazali pri naložbenih delih in z dobro organizacijo dela ob sodelovanju krajanov prihranili KS NEVLJE okrog 1.500.000 din.

Priznanja so podelili na slovesnosti, ki je obeležila ob sodelovanju učencev šole tudi praznik republike in sicer: Francu KLEMENCU iz Hriba 6, predsedniku vaške skupnosti HRIB-PORE-

ogledajo nastope mladine.

Pozimi, ko imajo ljudje več časa, bo treba pripraviti marsikaj zanimivega. Spet bodo oživeli kvizi in namizni tenis. Tu je še kriški »bajer«. Čeprav je ribnik pod oskrbo domžalskega ribiškega društva, imamo na njem veliko veselja.

Veselilo nas bo, če bomo letos na zamrznjeni površini srečali nove obraze z vseh koncev naše občine.

MOJCA OGOREVC

BER, ker je v letih 1976 in 1977 organiziral gradnjo vodovoda za Spodnji Hrib, zgornji del Vrhpolja in spodnji del Porebri v dolžini 1400 m za 16 gospodinjstev. Predračun za to naložbo je znašal 730.000 din, porabili pa so le 130.000 din, seveda ob sodelovanju krajanov.

V letih 1978 in 1979 je organiziral gradnjo vodovoda na Hribu v dožini 700 m za 6 gospodinjstev. Predračun je znašal 320.000 din, vodovod je bil zgrajen za 130.000 din. Tudi tu so sodelovali krajanj.

Petru VRTAČNIKU iz Vrhpolja 73, predsedniku odbora za gradnjo vodovoda za Spodnji Hrib, zgornji del Vrhpolja in spodnji del Porebri. Vodil je vsa strokovna dela pri gradnji tega vodovoda in tudi sam delal. Ob sodelovanju krajanov in dobri organizaciji dela so zgradili zajetje, rezervoar in hidrante za pet in pol krat manjši znesek, kot je bilo predvideno, t. j. za 130.000 din.

Francu VRHOVNIKU iz Hriba 8, predsedniku odbora za gradnjo vodovoda na Hribu. Leta 1978 in letos je vodil in delal pri gradnji omenje-

nega vodovoda. Zgradili so zajetje in rezervoar. Naložba je stala 130.000 din, kar je enkrat in pol manj, kot je bil predračun.

Andreju KOŽELJU iz OLŠEVKA, predsedniku odbora za rekonstrukcijo ceste NEVLJE-OLŠEVEK. Vodil je vsa dela na tej cesti do asfaltiranja in nato še pri ureditvi bankin. S tem je ob sodelovanju krajanov pocenil ureditev ceste od predračunske vrednosti 1.400.000 din na 750.000 din.

Iskreno čestitamo z željo, da bi o tako požrtvovalnem delu lahko kmalu spet pisali.

KAREL SVETIC

Obnova ceste na Komendsko Dobravo

V obširnem programu in izvajanju del, ki so jih v letošnjem letu opravili v krajevni skupnosti Komenda, si je ta KS te dni zadala še eno nalogo. Pričela so se zemeljska dela pri obnovi in rekonstrukciji občinske ceste II. reda Podborš-Komendska Dobrava.

Želja po ureditvi te ceste je stara že vrsto let. V krajevni skupnosti, kjer so posamezne

vasi precej raztresene po okolišju, so sredstva, ki dote-kajo iz samoprispevka pre-skromna, da bi v kratkem času lahko asfaltirali vse ceste. Program krajevne skupnosti je tak, da bodo v naslednjih nekaj letih asfaltirane tudi ceste, ki do sedaj niso prišle v prednostni program t. j. cesta proti Komendski Dobravi, cesta Podborš-Mlaka in del ceste v novem naselju Ko-

menda. Seveda pa v dolgo-ročnem programu ne bi izostale ceste na Klancu, Mlaki, Potoku in del ceste v Nasovčah. To pa bo možno doseči le s samoprispevkom občanov, ki so se do sedaj še vedno odzvali in prispevali svojja sredstva.

Cesta Podborš-Komendska Dobrava je zaradi obsežnosti trase in izredno težkega terena skozi gozdove zelo težka naloga za krajevno skupnost. Pri pripravljanju trase je bilo potrebno odstraniti precej dreves.

Predvidoma bo del ceste predan namenu 11. junija, ko bo Krajevna skupnost Komenda prvič praznovala svoj praznik. Tako bi se oddolžili občanom Komendske Dobrave za njihov velik prispevek v NOB. Prav zaradi obširnosti del in zaradi pomena, ki ga je imela ta partizanska vas med NOB, v KS pričakujejo pomoč tudi od drugod, predvsem od SKS Kamnik, Gozdnega gospodarstva Kamnik, Kmetijsko zemljiške skupnosti in organizacij združenega dela. Tako zbrana sredstva bodo namenjena ne le rekonstrukciji ceste ampak tudi obnovi partizanske bolnišnice, da bo taka, kot je bila v času NOB.

Šahovski turnir

V počastitev dneva republike je občinska šahovska zveza v organizaciji šahovskega kluba Komenda priredila brzoturnir za pokal 29. novembra. V prenovljeni dvorani krajevne skupnosti v Zadružnem domu v Komendi se je brzoturnirja udeležilo 42 šahistov. Med njimi sta bila dva mojstrska kandidata, 8 I. kategorikov in 8 II. kategorikov, ki so bili skupaj z ostalimi šahisti razporejeni v tri predtekmovale skupine po 14 tekmovalcev.

Sredi novembra je bilo v mali dvorani kulturnega doma na Duplici občinsko prvenstvo sindikalnih šahovskih ekip, ki so štele po štiri člane. Ker so se prijavile le štiri ekipe, je bilo tekmovanje dvokrožno.

Končni vrsti red: Stol 19,5 točk, Titan 14,5 točk, Stol II 10,5 točk in Eta 6,5 točk.

Naslednji dan so se šahisti pomerili še za naslov občinskega prvaka. Nastopilo je štirinajst šahistov iz petih delovnih organizacij. Zmagal je Boris Bavčar z 11 točkami in s tem postal občinski

Rezultati finalne skupine: (zmagovalec je prejel pokal)

1. Bračič 12 točk, 2. Karnar 11 točk, 3. Blas 10 točk, 4.-5. Bavčar 9,5 točke, Mrak 9,5 točke, 6.-7. Vojčič 8,5 točke, Trebušak 8,5 točke, 8. Lanišek 7,5 točke, 9. Križelj 7 točk, 10. Štrajhar 6,5 točke

Tolažilna skupina:

1. Osolin 15 točk, 2. Troha 13,5 točke, 3.-4. Jusaf 13 točk, 5. Miklavc 12,5 točke, 6.-7. Košir 12 točk, Suhadole 12 točk J.

•••••

šahovski prvak. Naslednja mesta so zasedli Bračič (11 točk), Bremec in Trebušak (9,5 točk), Nikolič, Ravnikar, Bergant, Suhadole, Lanišek in ostali.

Dan republike so šahisti proslavili z ponovnim srečanjem, saj je bilo tega dne v organizaciji šahovskega kluba Virtus na Duplici tekmovanje. Udeležilo se ga je dvanajst šahistov iz Duplice in okolice. Zmagal je Marjan Karnar (10 točk), drugi je bil Bavčar (9 točk) tretji Trebušak (8,5 točk), sledili so Lanišek, Bergant in Nikolič. **TONE TREBUŠAK**

Komendski košarkarji zelo uspešni

Osrednje košarkaško tekmovanje v letošnjem letu je bilo za Komendčane kamniško-domžalska liga. Tekmovalo je 8 ekip dvokrožno. Končni vrstni red je bil naslednji:

1. DOMŽALE 25 točk (-1)
2. KOMENDA 22 točk
3. MENGEŠ 18 točk
4. KAMNIK 16 točk
5. DOMŽALE 79 16 točk
6. VIRTUS 10 točk
7. MORAVČE 6 točk
8. RADOMLJE 2 točki

Ekipa Komende je izgubila le tri tekme: dvakrat z Domžalami in doma z Mengšem. Spodrseljaj z Mengšem so popravili, ko so jih v zadnjem kolu premagali v Mengšu. Zelo lep uspeh je tudi zmaga proti Kamniku v Kamniku, saj Kamničani sedaj tekmujejo v I. slovenski ligi. V Moste Kamničani niso prišli.

K uspehu so največ pripomogli Brane Maren, Cveto Hafner, Peter Juhant, Brane Košir, Marko Lah, Janez Koželj in Aleš Ocep. Našteti so tudi najboljši komendski košarkarji. Nekateri med njimi igrajo celo v I. slovenski ligi: Juhant, Lah in Košir za Kamnik, Maren za Domžale.

Letos se je 25-članska ekipa Komende udeležila košarkaškega maratona v Mengšu. Mengšani so bili precej boljši, Komendčani pa so imeli v Marnu in Lahu prvega in tretjega najboljšega strelca.

Poleg fantov se letos redno zbirajo in trenirajo mladinke, ki so pred leti že tekmovali kot pionirke.

Tako je košarkaška dejavnost v Komendi iz leta v leto množičnejša in uspešnejša. Spet pa je treba poudariti, da je brez telovadnice težko kaj več doseči.

SREČO LAH

Kreditiranje zasebnega kmetijstva

Hranilno-kreditna služba je v letu 1979, odkar posluje pri Emona-Kmetijska kooperacija, odobrila kredite kmetom kooperantom za nakup kmetijske mehanizacije in gradnjo gospodarskih poslopj-hlevov nad 10 milijonov novih dinarjev.

Odbor Hranilno kreditne službe je že razpravljal o kreditiranju zasebnega kmetijstva za leto 1980 in sprejel sklep, da bodo sprejemali prošnje za kredite do 1. februarja pri pospeševalni službi, ker bodo le tako pravočasno zaprosili za dodatna denarna sredstva pri Ljubljanski banki.

Po sporazumu o kreditiranju zasebnega kmetijstva, ki velja za vso Slovenijo, bodo dajali posojila za naslednje namene:

1. NAKUP KMETIJSKE ZEMLJE

Kmetu-kooperantu se lahko odobri posojilo za nakup zemlje, ki jo kmet po zakonskih predpisih lahko poseduje, če gre za zaščiten kmetijo na višinskem območju. Rok vračila posojila je 5 let s 3% obrestno mero.

2. MELIORACIJE KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

a) **Namakanje** (vodno zajetje in zadrževalniki, jarki, polstabilni in stabilni namakalni sistemi).

b) **Osuševanje** (drenaža, melioracijski in obrambni jarki – brez regulacij vodotokov, razen tistih, ki služijo kot odvodni na melioracijskem območju).

c) **Agromelioracije** (spremembe kulture, na primer: krčenje grmovja, zasipavanje jarkov in izravnava zemljišča, ureditev gospodarskih poti, globoko oranje, apnenje in založno gnojenje). Kmetu-kooperantu se odobri posojilo za agromelioracije, če gre za višinsko kmetijo. Višinska kmetija je tista, ki je nad 600 metrov nadmorske višine ali če imajo kmetijska zemljišča nad 25% povprečni nagib. Rok vračila posojila je 5 let s 3% obrestno mero.

– Če gre za večje površine zemljišč brez urejanja vodotokov (hidromelioracije) je odplačilna doba posojila največ 6 let s 3% obrestno mero.

– Če agromelioracije zajemajo tudi večje zasipanje jarkov in ureditev gospodarskih poti, izravnava terena ter preskrbo z vodo je odplačilna doba posojila 10 let s 3% obrestno mero.

– Za melioracije večjega obsega z ureditvijo vodotokov (hidromelioracije) je odplačilna doba posojila 20 let s 3% obrestno mero.

č) Urejanje planinskih pašnikov (gradnja staj, oskrba z vodo, ureditev poti, postavitev ograje, krčenje grmičevja ali druga podobna dela ter agromelioracije). Rok vračila posojila je lahko 20 let s 3% obrestno mero.

3. GOVEDOREJA

a) **Posojila za gradnjo hlevov.** Kmetu kooperantu se odobri kredit, če je za kmetijo izdelan načrt ureditve kmetije in zagotovljena zadostna proizvodnja krme, če gradi po načrtu, ki upošteva minimalne tehnične in tehnološke osnove in če izvedbo nadzira kmetijska pospeševalna služba ter da ima najmanj 5,00 ha obdelovalne zemlje.

Načrt ureditve kmetije mora obsegati poleg popisa kmetijske zemlje, obdelovalne zemlje, glede na namestitev proizvodnje tudi koliko in katere kmetijske stroje, kapaciteto hlevov in skladišča osnovne krme.

Rok vračila posojila za višinske kmetije je 12 let s 3% obrestno mero, za nižinske kmetije je rok vračila 8 let s 3% obrestno mero.

b) **Kredit za nabavo plemenitih krav in telic,** se dajejo le za tiste z rodovniškim poreklom iz A in B kontrole. Rok vračila posojila je 6 let s 3% obrestno mero.

4. PRAŠČJEREJA

a) Posojilo dobijo kmetje kooperanti, ki imajo izdelane načrte ureditve kmetije: če je praščjereja predvidena kot dopolnilna dejavnost, če gre za **rekonstrukcijo ali adaptacijo obstoječih objektov hlevov** in je osnovna krma zagotovljena v pretežni meri iz lastne proizvodnje na kmetiji. Rok vračila posojila za višinske kmetije je 12 let s 3% obrestno mero, za nižinske kmetije 8 let s 6% obrestno mero.

b) **Kreditira se nabava plemenitih svinj,** če jih kupijo v priznanem vzrejalšču (npr. IHAN). Rok vračila posojila je za višinske kmetije 3 leta s 3% obrestno mero, za nižinske kmetije 3 leta s 6% obrestno mero.

5. OVČJEREJA

a) Kreditira se kmete kooperante za **izgradnjo hlevov za ovce.** Rok vračila posojila je za višinske kmetije 12 let s 3% obrestno mero, za nižinske kmetije 8 let s 3% obrestno mero.

b) **Krediti za nakup plemenitih ovac.**

Rok vračila posojila je 3 leta s 3% obrestno mero.

6. PERUTNINARSTVO

Posojila za **gradnjo perutninskih hlevov** lahko dobijo kmetje kooperanti na zaščiteni kmetiji, če je po načrtu ureditve kmetije perutninarstvo predvideno kot dopolnilna dejavnost. Rok vračila posojila je za višinske kmetije 7 let s 3% obrestno mero, za nižinske kmetije 7 let s 10% obrestno mero.

7. KMETIJSKI STROJI

Kmetje-kooperanti dobijo kredit za kmetijske stroje (za proizvodnjo in spravo) v poljedelski in travniški proizvodnji le, če so predvideni z ureditvenim načrtom kmetije. Rok vračila posojila je za višinske kmetije 5 let s 3% obrestno mero, za nižinske kmetije 5 let s 6% obrestno mero.

Posojilo lahko dobijo tudi **strojne skupnosti** za kmetijske stroje, če kapaciteta stroja presega potrebe kmetije kmeta-kooperanta (na primer: žitni kombajn, silokombajn itd.) Rok vračila posojila je 5 let s 3% obrestno mero.

8. ZBIRALNICE MLEKA

Kreditira se lahko gradnja ali ureditev zbiralnice, ki vključujejo tudi hladilne naprave na zbirnih mestih ob progi za prevzem mleka.

9. KMEČKI TURIZEM

Kreditira se preureditev kmečkih stanovanjskih in drugih poslopj za potrebe kmečkega turizma v hribovskih in gorskih območjih na urejenih kmetijah. Odobrava se tudi posojilo za novogradnjo, če gre za organiziran pristop k uvajanju kmečkega turizma. Odplačilna doba je 10 let s 3% obrestno mero.

Kmetom-kooperantom smo opisali vse možnosti kreditiranja zasebnega kmetijstva. Točnejša navodila dobijo kmetje-kooperanti pri HRANILNO KREDITNI SLUŽBI Domžale ali pri pospeševalni službi.

Pripravil
ANTON DEMOJES

Zaključni račun alpinistov

Prišel je čas, ko moramo tudi na alpinističnem odseku narediti svoj »zaključni račun« o naši aktivnosti. Čas je, da pregledamo bero vzponov, ki smo jih opravili od 29. 11. 78 do 29. novembra letos. V tem času je bilo opravljeno 497 vzponov, 25 pristopov in 14 turnih smukov, ki tudi spadajo med našo aktivnost. To je skupno 536 tur, ali povprečno kar 19,9 tur na aktivnega člana. Razvrstitev vzponov pa je taka: 63 vzponov I. stopnje, 95 vzponov II. stopnje, 108 vzponov III. stopnje, 106 vzponov IV. stopnje, 74 vzponov V. stopnje, 51 vzponov VI. stopnje.

V delu našega društva beležimo nekaj visokih uspehov. Ne moremo mimo dejstva, da je naš AO prispeval kar 3 člane uspešni odpravi na najvišjo goro sveta: Tone Škarja – vodja odprave, dosežena višina 7150 m Bojan Pollak, dosežena višina 8120 m Dušan Podbevšek, dosežena višina 8300 m.

Se en viden uspeh je bil opravljen v francoskih Alpah, kjer sta Janko Plevel in Janez Benkovič preplezala v Les Droites smer Cornaue-Devaille, zahtevno kombinirano smer, ocenjeno s VI. težavnostno stopnjo.

Opravljen je bilo tudi nekaj prvenstvenih vzponov:

Kogel: Spominski steber Ceneteta Kramarja (ocena V, V+), plezala Milan Gladek in soplezalec iz AO Mengeš;

Rzenik: Varianta Centralnega stebra (ocena V, VI, A1, A2), plezala Janez Benkovič in Janko Plevel;

Planjava: Bolana Varianta (ocena IV, V-), plezali Janko Plevel, Dušan in Lado Podbevšek;

Veliki greben: Smer zlomljene bajle (ocena IV+ A1), plezala Bojan Pollak in Marjan Kregar;

Sinji slap pod Češko kočo: plezala Janko Plevel in Dušan Podbevšek;

Pelješec Sv. Ilija: Dopustniška smer (ocena I, III), plezal Bojan Pollak;

Velebit Kota 370: Deževna smer (ocena III-IV), plezali Franc Vetrac, Dušan in Lado Podbevšek, Irena Markuš;

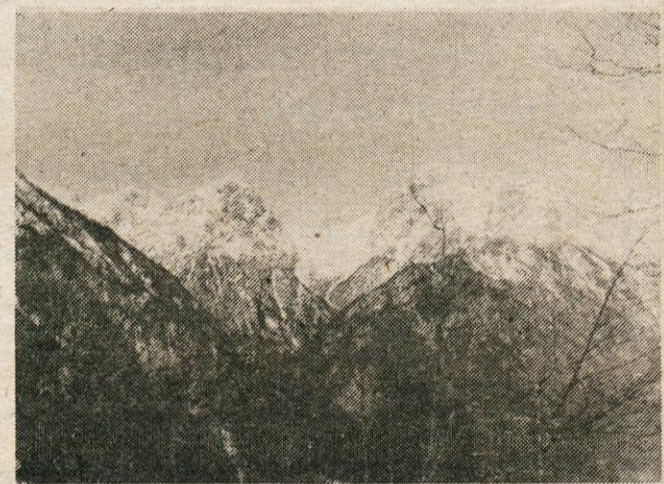
Planjava: Kratkohlača I. zimska ponovitev, plezala Marjan Kregar in Bojan Pollak;

Paklenica, Aniča kuk: Forma

ZTKO Kamnik pa uspešno TRIM akcijo – pohod na Kamniško sedlo.

Delovne akcije v okviru AO in PD so bile organizirane za gradnjo mostu in popravilo poti pri žičnici na Kokrsko sedlo, delo na žičnici, za pripravo drv in opremljanje sobe nad skladiščem pri žičnici, ki so nam jo velikodušno odstopili gospodarski in gradbeni odsek matičnega društva.

IRENA MARKUŠ

Brana in Planjava – stražarja Kamniškega sedla

viva (ocena VI), plezal Janez Benkovič s soplezalcem iz Ljubljane.

Druga plat medalje in drugo delo, ki ga je bilo tudi veliko, je obsegalo vzgojo, udeležbo na delovnih akcijah in organizacijo lastnih akcij. Za vzgojo je bila lansko jesen organizirana plezalna šola, ki se je je udeležilo 10, končalo pa jo je 5 tečajnikov. Obsegala je 10 vaj v plezalnem vrtcu in 15 predavanj.

V sodelovanju z GRS smo organizirali tradicionalni Štuparjev memorial. V sodelovanju z

KAMNIŠKI OBČAN

KAMNIŠKI OBČAN glasilo: SZDL občine KAMNIK – Ureja uredniški odbor – glavna in odgovorna urednica Jana Taškar – tehnični urednik Franc Mihevc – Izhaja dvakrat mesečno – Uredništvo in uprava – Kamnik, Japljeva 6, telefon 831-124 – tekoči račun 50140-678-57156 – Rokopisov in fotografij ne vračamo – Tiska ČGP Delo v Ljubljani.